

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till livsmedelslag och till lag om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till livsmedelslag och till lag om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter (RP 3/2021 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- ekonomiutskottet EkUU 5/2021 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Hannu Miettinen, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Anne Haikonen, jord- och skogsbruksministeriet
- livsmedelssäkerhetschef Sebastian Hielm, jord- och skogsbruksministeriet
- jurist Kirsi Hannula, Livsmedelsverket
- sakkunnig inom miljö- och hälsoskydd Kaisa Mäntynen, Finlands Kommunförbund
- direktör Marleena Tanhuanpää, Livsmedelsindustriförbundet rf
- livsmedelsmarknadsspecialist Heidi Siivonen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- expert Merja Söderström, Finlands Dagligvaruhandel rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- Tullen
- Skatteförvaltningen
- Skatteförvaltningen, Enheten för utredning av grå ekonomi
- Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry
- Turism- och Restaurangförbundet rf
- Föreningen Matinformation rf
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

Inget yttrande av
- social- och hälsovårdsministeriet

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att det stiftas en ny livsmedelslag. Samtidigt upphävs den gällande lagen med samma namn. Det föreslås också att lagen om verkställighet av böter ändras.

Den gällande regleringen av livsmedel och livsmedelstillsynen ändras inte funktionellt i någon väsentlig omfattning. Ett av målen med propositionen är att göra bestämmelserna och tillsynen mer flexibla, men utan att livsmedelssäkerheten äventyras. Syftet är att underlätta användningen av livsmedelslagen genom att ge lagen en bättre disposition, eftersom strukturen blivit splittrad efter många ändringar. Samtidigt uppdateras lagen för att motsvara kraven i Europeiska unionens lagstiftning.

Lagarna avses träda i kraft den 21 april 2021.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

I sin redogörelse om livsmedelspolitik Mat2030 (JsUB 7/2017 rd — SRR 2/2017 rd) ställde statsrådet upp som mål att garantera att Finlands myndighetssystem förmår möta utmaningar för tillsynen och att vi har beredskap att effektivt identifiera, hantera, förebygga och hindra både nya och redan befintliga hot mot livsmedelssäkerheten. Syftet var också att bland annat se till att Finlands goda livsmedelssäkerhet ses som en viktig exporttillgång och att myndighetsverksamheten stöder exporten. Med hänvisning till redogörelsebetänkandet betonar utskottet också nu primärproduktionens betydelse för vårt livsmedelssystem och konstaterar att det är ytterst viktigt att primärproduktionen finns kvar i Finland också för den inhemska livsmedelsindustrin och försörjningsberedskapen.

I regeringsprogrammet 2019 är ett livskraftigt Finland en strategisk helhet, och ett av dess mål är en livskraftig och lönsam livsmedelsekonomi. I enlighet med regeringsprogrammet anser utskottet att det är viktigt att man för att uppnå målet fortsätter att göra regleringen och tillsynen inom livsmedelsbranschen smidigare.

Med hänvisning till de resultat av myndighetstillsynen och myndigheternas utredning för 2019 som nämns i propositionen konstaterar utskottet att livsmedelssäkerheten håller hög standard i Finland. De inhemska aktörerna inom livsmedelsbranschen uppfyller de krav som ställs på livsmedelssäkerheten. Utskottet framhåller i varje fall att fortsatt god mikrobiologisk livsmedelssäkerhet kräver kontinuerlig bevakning. Både de ökade salmonellafynden i importerat foder och sämre möjligheter att eliminera salmonella i fodret på grund av förbudet mot användning av formaldehyd utgör en utmaning för den goda salmonellasituationen i Finland.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

Utskottet anser att det är viktigt att lagstiftningen om livsmedelsekonomin utgår från att den höga standarden på livsmedelssäkerheten i vårt land bibehålls. Samtidigt ska tillsynen beakta aktörernas egenkontroll och ett riskbaserat tillsynsarbete, vilket också EU:s livsmedelslagstiftning utgår från. Tillsynen ska ha ett samordnat mål, livsmedelssäkerhet, men målet ska kunna nås på olika sätt beroende på verksamhetens natur. Tillsynen ska samordnas och fokuseras enligt behovet.

Utskottet påpekar att medlemsländerna enligt EU-lagstiftningen själva får fatta beslut om den administrativa organiseringen av livsmedelstillsynen och sättet att ordna tillsynen. Den gällande livsmedelslagen hänvisar dock till EU:s livsmedelslagstiftning i fråga om de allmänna kraven på livsmedelstillsynen. I propositionen stryks de informativa hänvisningarna i lagen, eftersom EU-förordningarna är direkt tillämpliga.

Utskottet lägger vikt vid balansen mellan att garantera livsmedelssäkerheten och trygga verksamhetsförutsättningar för livsmedelsbranschen. I utvecklingen av den offentliga tillsynen är det väsentligt att öka tillsynens genomslagskraft och effektivitet. Myndighetstillsynen måste ses som en mer omfattande helhet än enbart inspektionsbesök. De begränsade tillsynsresurserna måste kunna fördelas på så sätt att aktörerna kan övervakas så bra som möjligt. Då myndigheterna får bättre möjligheter att ingripa i exempelvis misstänkta livsmedelsbedrägerier och livsmedelsförfalskningar skapar det förtroende och förbättrar verksamheten på marknaden. En ny snabb administrativ sanktion, påföljdsavgift för livsmedelstillsyn, främjar den målsättningen. I samband med reformen av livsmedelslagen är det viktigt att också bedöma författningar på lägre nivå. Målet bör vara att det i framtiden ska finnas klart färre förordningar än nu.

Allmänt taget noterar utskottet att det i propositionen inte föreslås några betydande funktionella ändringar i den gällande lagstiftningen om livsmedel och tillsyn. Ett av målen med propositionen är att göra bestämmelserna och tillsynen mer flexibla, men utan att livsmedelssäkerheten äventyras.

Särskilda frågor

Utskottet påpekar att egenkontrollsförpliktelsen i livsmedelslagen under årens lopp har utvecklats till fördel för livsmedelsverksamheten och konsumenterna. Kraven på en godkänd plan för egenkontroll, tillsynsmyndighetens skyldighet att ange vilka undersökningar egenkontrollen ska omfatta och kravet på en särskild skriftlig plan för egenkontroll har redan tidigare strukits ur lagen.

Med tanke på tillsynen anser utskottet att det är viktigt att livsmedelsföretagaren offentliggör den handling som kommunens livsmedelstillsynsmyndighet utfärdat över inspektionen av livsmedelslokalen, den så kallade Oiva-rapporten. Handlingen ska finnas tillgänglig på företagets webbplats och på ett synligt ställe i företaget. Även de kommunala tillsynsmyndigheterna ska offentliggöra resultatet av livsmedelstillsynen. Synliga tillsynsresultat motiverar livsmedelsföretagare att bättre uppfylla kraven i livsmedelslagstiftningen och bidrar på så sätt till en effektivare livsmedelstillsyn.

Utskottet noterar att Livsmedelsverket nu ska starta ett projekt där man i samarbete med livsmedelsföretagarna går igenom hur privata kvalitetssäkringssystem bäst kan beaktas i den offentliga

Betänkande JsUB 1/2021 rd

tillsynen. Frågan om beaktandet av Oiva-resultaten tas upp i projektet. Utskottet ser det som viktigt att tillsynspersonalens kompetensnivå vid utvärderingen av aktörernas kvalitetssäkringsprogram utvecklas. De extra resurser för kommunal tillsyn som fås genom den nu föreskrivna årsavgiften kan också användas för detta ändamål, till exempel genom att gemensamma kurser ordnas för aktörer och tillsynsmyndigheter.

Redan nu följer vår lagstiftning den princip som skrivits in i EU:s livsmedelslagstiftning enligt vilken aktörerna inom livsmedelsbranschen i alla faser av livsmedelskedjan svarar för livsmedelssäkerheten och för att verksamheten uppfyller kraven enligt livsmedelslagstiftningen. Det väsentliga är att detta också gäller integreringen av tillsynen över den första ankomstplatsen för livsmedel av animaliskt ursprung i den övriga riskbaserade livsmedelstillsynen. Till åtgärdsprogrammet för strategin för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet anknyter också bestämmelser om aktörens tillförlitlighet, dvs. tillsynsmyndigheternas rätt att för utredning av tillförlitligheten få uppgifter om skötseln av aktörens offentlighetsrättsliga skyldigheter som skatter och andra lagstadgade avgifter.

EU-lagstiftningen gällande informationen om livsmedel reviderades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna. Förordningen föreskriver både om allmänna märkningar och om näringsdeklarationer. På tillhandahållandet av livsmedelsinformation tillämpas samma principer oavsett det sätt på vilket livsmedlen marknadsförs. Samma information ska tillhandahållas om livsmedel som marknadsförs genom distansförsäljning som i fråga om livsmedel som marknadsförs på traditionella vis. Livsmedlen måste också ha ursprungsmärkning. Livsmedelsföretagaren ansvarar för att de uppgifter om livsmedlen som lagstiftningen kräver lämnas in. Trots att Finland också har utfärdat nationella bestämmelser för att förbättra konsumentinformationen anser utskottet att det behövs mer omfattande och också rättvisande uppgifter om livsmedlens ursprung, bland annat tillverkningsland. Nu presenteras rentav vilseledande uppgifter om ursprunget till exempel med hjälp av nationalsymboler.

Utskottet förutsätter att jord- och skogsbruksministeriet skärper de krav på livsmedelsmärkning som gäller ursprungsmärkning, effektiviserar tillsynen och sanktionerna i enlighet med utskottets betänkande och förelägger riksdagen de behövliga författningsändringarna 2022. Finland måste ansöka om undantag från EU-lagstiftningen, om det inte annars är möjligt att ändra författningarna. *(Förslag till uttalande 1)*

I fråga om myndighetstillsynen konstaterar utskottet att ursprungsmärkningen, liksom även andra obligatoriska livsmedelsuppgifter, övervakas av kommunala livsmedelstillsynsmyndigheter i samband med Oiva-inspektionerna som en del av den normala riskbaserade livsmedelstillsynen. Om det vid tillsynen upptäcks märkning som är bristfällig eller strider mot bestämmelserna, använder tillsynsmyndigheten också för närvarande de administrativa tvångsmedel som anges i livsmedelslagen (23/2006). Utskottet betonar att förfalskat ursprung är en typ av ohederlig verksamhet i livsmedelskedjan och att påståendet om ursprung kan vara vilseledande även i dessa fall. Här behövs effektivare myndighetsåtgärder och straff.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

Regeringen föreslår att lagen får en ny administrativ sanktion: påföljdsavgift inom livsmedelstillsynen (67 §). Tillsynsmyndigheten ska kunna påföra en påföljdsavgift om livsmedelsföretagaren marknadsför livsmedel i strid med livsmedelsbestämmelserna.

Utskottet konstaterar att EU-lagstiftningen om ursprungsmärkning inte har utvecklats på det sätt som situationen kräver. I maj 2020 publicerade kommissionen en strategi och ett åtgärdsprogram Från jord till bord. I åtgärdsprogrammet konstateras det att kommissionen kommer att föreslå en utvidgning av de obligatoriska uppgifterna om ursprung till att omfatta vissa produkter. Utskottet anser att Finland aktivt måste delta i behandlingen av initiativet och kräva att ursprungsmärkningen blir mer heltäckande så att missbruk förhindras.

Utskottet betonar särskilt betydelsen av småskalig och lokal livsmedelsproduktion, bland annat med tanke på sysselsättning och företagande, och fäster stor vikt vid en flexibel reglering och tillsyn av denna produktion med hänsyn till särskilda omständigheter samtidigt som byråkrati undviks och vägledning tillhandahålls. Bland annat är det viktigt att tillåta så omfattande direktförsäljning av primärprodukter som möjligt, exempelvis försäljning av fisk direkt till restauranger. Bland annat ska små slakteriers verksamhet underlättas och stödjas. Regional direktförsäljning och småskalig fårspekt måste möjliggöras. Den lagstiftning som har skapats med tanke på stora slakterier får inte bli ett problem för små slakterier. Dessutom anser utskottet att det också till denna del är nödvändigt att Finland tar initiativ till att ändra EU-lagstiftningen så att verksamhetsföretagarna för små slakterier och lokal köttbearbetning förbättras (inklusive avlivning på gården med kulgevärsmetoden). Genomförandet av besiktningar före slakt med digitala metoder bör utvidgas och veterinärerna ska ha kvar sina inspektionsrättigheter.

Utskottet förutsätter att jord- och skogsbruksministeriet underlättar och förbättrar små slakteriers verksamhetsbetingelser och slakt på gårdar i enlighet med utskottets betänkande och förelägger riksdagen de behövliga författningsändringarna 2022. Finland måste ansöka om undantag från EU-lagstiftningen, om det inte annars är möjligt att ändra författningarna. *(Förslag till uttalande 2)*

Utskottet noterar att den föreslagna regleringen höjer den genomsnittliga tillsynsavgiften för små företag på grund av den obligatoriska årliga grundavgiften på 150 euro. Även med hänvisning till ekonomiutskottets utlåtande anser utskottet att det är viktigt att små aktörer som motvikt till grundavgiften får större nytta av myndighetstillsynen bland annat i form av styrning och rådgivning. Genom att rikta tillsynen måste man dessutom förbättra tillsynens genomslagskraft genom att minska antalet inspektioner i lågriskobjekt.

Också inom myndigheternas verksamhet är främjandet av livsmedelsexporten en viktig prioritering med tanke på Finlands konkurrenskraft, framhåller utskottet. Den ökande livsmedelsexporten till länder utanför EU förutsätter myndighetssamarbete med myndigheterna i det mottagande landet. Utan detta samarbete är det svårt eller omöjligt att få exporttillstånd. Myndigheternas roll i exportfrämjandet ökar ytterligare när de mottagande ländernas krav på de exporterande länderna, företagen och produkterna ökar.

Det framgår av propositionen att antalet livsmedelsbedrägerier ökar internationellt och att bedrägerier också påträffas i Finland. Typiska föremål för bedrägerier i Finland är ursprungsmärk-

Betänkande JsUB 1/2021 rd

ningar, datummärkningar eller att livsmedlens innehåll inte motsvarar märkningarna. När det gäller bedrägerier är det viktigt att man kan spåra livsmedlen och råvarorna. För att effektivisera förebyggandet av livsmedelsbedrägerier ser utskottet det som angeläget att myndighetssamarbetet intensifieras ytterligare mellan livsmedelstillsynsmyndigheterna, polisens utredare av ekonomiska brott, åklagarmyndigheterna, skattemyndigheterna samt Tullens utredare av ekonomiska brott.

Utskottet instämmer i det som sägs i propositionsmotiven om att framtidens utmaningar för myndigheternas verksamhet framför allt gäller den globala produktionen av råvaror för livsmedel, den globala produktionen och försäljningen, nätverkandet och kedjebildningen för företagen inom branschen, försäljning och marknadsföring via många kanaler, nya produktionsformer, teknologins utveckling, konsumenternas allt mer differentierade och mångformiga behov, urbaniseringens inverkan på konsumtionen och produktionen av livsmedel, inverkan av befolkningens åldrande, risktoligheten, den cirkulära ekonomin och klimatförändringen. Övervakningen av livsmedelsbedrägerier och distansförsäljning för med sig nya typer av utmaningar för myndighetstillsynen.

DETALJMOTIVERING

1. Livsmedelslagen

1 kap. Allmänna bestämmelser

5 §. Definitioner. Utskottet föreslår en teknisk ändring i 1 mom. 4 punkten och 2 mom. 4 punkten i den finska versionen. Ändringen påverkar inte den svenska texten.

5 kap. Livsmedelstillsyn

40§. Inspektionsrätt och rätt att närvara. Enligt motiveringen till paragrafen och den utredning som utskottet fått har syftet med 1 mom. varit att föreskriva att det uttryckligen är tillsynsmyndigheten som vid behov ger uppmaningar att iaktta livsmedelsbestämmelserna. Utskottet föreslår att momentet formuleras i enlighet med detta.

49§. Närmare bestämmelser om livsmedelstillsynen. Utifrån en utredning föreslår utskottet att hänvisningen i 1 mom. 2 punkten till 24 § 2 mom. 6 punkten ändras så att den gäller 7 punkten i det sistnämnda momentet.

9 kap. Administrativa tvångsmedel, administrativa sanktioner och straffrättsliga sanktioner

68§. Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande. Utskottet konstaterar att lagförslaget inte innehåller någon bestämmelse enligt 79 § 5 mom. i den gällande livsmedelslagen (23/2006) enligt vilken den som bryter mot ett förbud eller åläggande som har meddelats med stöd av den lagen och som förenats med vite kan lämnas obestraftad för samma gärning. Motsvarande bestämmelse finns också i 60 § i foderlagen (1263/2020). Utskottet föreslår därför ett nytt 2 mom. om detta i paragrafen.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

11 kap. Ändringssökande

75§. Sökande av ändring i statliga och kommunala myndigheters beslut. Enligt 1 mom. ska en statlig myndighet fatta beslut enligt 9 § om primärproduktionsställen för groddar, trots att 9 § föreskriver att beslutet ska fattas av en kommunal myndighet. Utskottet föreslår att omnämmandet stryks.

13 kap. Särskilda bestämmelser

83§. Handräckning. I 2 mom. föreskrivs det om tillsynsmyndighetens skyldighet att på begäran lämna tillsynsmyndigheter enligt avfallslagen (646/2011) handräckning för tillsynen över den bokföringsskyldighet som gäller livsmedelsavfall enligt den lagen. En regeringsproposition med förslag till ändring av avfallslagen som är under beredning vid miljöministeriet kommer att överlämnas till riksdagen under mars månad. Propositionen hinner inte behandlas så att hänvisningen till den nya bestämmelsen i avfallslagen kan ingå i den lag som nu stiftas. Därför föreslår utskottet att 2 mom. stryks.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 3/2021 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 3/2021 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen godkänner två uttalanden. (Utskottets förslag till uttalanden)

Utskottets ändringsförslag

1.

Livsmedelslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att

1) skydda konsumentens hälsa och ekonomiska intressen genom att garantera livsmedlens och livsmedelskontaktmaterialens säkerhet, trygga en god hälsomässig livsmedelskvalitet och övrig kvalitet enligt livsmedelsbestämmelserna och säkerställa att informationen om livsmedlen och livsmedelskontaktmaterialen är tillräcklig och korrekt,

2) i fråga om lagens tillämpningsområde främja verksamhetsbetingelserna för livsmedelsföretagare och kontaktmaterialföretagare.

Vid genomförandet av förpliktelserna i livsmedelsbestämmelserna och tillsynen av att de följs ska hänsyn tas till livsmedels- och kontaktmaterialverksamhetens karaktär och omfattning samt andra till verksamheten anknutna omständigheter som påverkar livsmedelssäkerheten och konsumentskyddet, om inte något annat föreskrivs i lag.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på livsmedel, djur som används för livsmedelsproduktion, livsmedelskontaktmaterial, livsmedels- och kontaktmaterialverksamhet, livsmedels- och kontaktmaterialföretagare samt livsmedelstillsynen i alla stadier av produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan för livsmedel och livsmedelskontaktmaterial.

Denna lag tillämpas inte på

1) primärproduktion avsedd för ett privathushålls eget bruk,
2) privathushålls framställning, hantering eller lagring av livsmedel som är avsedda för eget bruk,

Betänkande JsUB 1/2021 rd

3) alkoholdrycker eller alkoholpreparat till den del övrig lagstiftning innehåller bestämmelser om dessa.

Av bestämmelserna i 2 kap. ska endast 6 § 1—3 mom. och 14, 15 och 17 § tillämpas på verksamhet som avses i 8 § 2 mom. 3 punkten underpunkterna a och b och i 10 § 2 mom.

3 §

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas på genomförandet av Europeiska unionens rättsakter om livsmedel, livsmedelskontaktmaterial, livsmedels- och livsmedelskontaktmaterialverksamhet samt livsmedelstillsyn till den del det inte föreskrivs något annat om genomförandet i någon annan lag.

Vad som i denna lag föreskrivs om Europeiska unionen eller om Europeiska unionens medlemsstater gäller också Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och staterna inom det.

4 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om kvaliteten på hushållsvatten och om förebyggande av sjukdomar som sprids med vatten finns i hälsoskyddslagen (763/1994). Bestämmelser om bekämpande av djursjukdomar som inverkar på livsmedelssäkerheten och sjukdomar som sprids från djur till människor finns också i lagen om djursjukdomar (441/2013). Bestämmelser om genomförandet av Europeiska unionens lagstiftning om tillsynen över iakttagandet av den gemensamma fiskeripolitiken och om gärningar som riktar sig mot den gemensamma fiskeripolitiken finns i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014). Bestämmelser om ekologisk produktion och om märkning av ekologiskt producerade produkter finns i lagen om tillsyn över ekologisk produktion (294/2015). Bestämmelser om krav som gäller hälsotillståndet hos personer som hanterar livsmedel finns också i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016). Bestämmelser om grunderna för bedömning av strålsäkerheten hos livsmedel finns i strålsäkerhetslagen (859/2018). Bestämmelser om offentlig kontroll av livsmedel som förs in i Europeiska unionen finns i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019).

5 §

Definitioner

I denna lag och i förordningar som utfärdats med stöd av denna lag tillämpas

1) definitionerna av *livsmedel*, *livsmedelsföretagare*, *detaljhandel*, *utsläppande på marknaden*, *spårbarhet*, *stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan* och *slutkonsument* i artikel 2 och artikel 3 punkterna 3, 7, 8, 15, 16 och 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet,

2) definitionerna i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 om livsmedelshygien, dock inte definitionen av slakteri,

Betänkande JsUB 1/2021 rd

3) definitionerna i bilagorna I och III till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung,

4) definitionerna av *offentlig kontroll*, *annan offentlig verksamhet*, *organ med delegerade uppgifter*, *fara*, *officiell veterinär*, *officiell assistent*, *kontrollmärke*, *besiktning före slakt* och *besiktning efter slakt* i artiklarna 2, 3.5, 23, 32, 49 och 51 samt artikel 17 c och d i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG,

5) definitionerna i artikel 2 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/624 om särskilda bestämmelser för utförandet av offentlig kontroll av produktion av kött och för produktions- och återutläggningsområden för levande musslor i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625,

6) definitionerna i artikel 2 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/627 om enhetliga praktiska arrangemang för utförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625, och om ändring av kommissionens förordning (EG) nr 2074/2005 vad gäller offentlig kontroll,

7) definitionen av *kontrollerade uppfödningförhållanden* och *delområde* i artikel 1.2 och 1.3 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1375 om fastställande av särskilda bestämmelser för offentlig kontroll av trikiner i kött,

8) definitionerna av *zoonoser*, *zoonotiska smittämnen* och *matförgiftningsepidemi* i artikel 2.2 a, b och d i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/99/EG om övervakning av zoonoser och zoonotiska smittämnen, om ändring av rådets beslut 90/424/EEG och om upphävande av rådets direktiv 92/117/EEG,

9) definitionen av *groddar* i artikel 2 a i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 208/2013 om spårbarhetskrav för groddar och för frön avsedda för produktion av groddar, definitionen av nationella kvalitetssystem för livsmedel enligt definitionen i artikel 16 i

10) Definitionen av *nationella kvalitetssystem för livsmedel* enligt artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005,

11) definitionen av *tekniker för distanskommunikation* i artikel 2.2 u i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1924/2006 och (EG) nr 1925/2006 samt om upphävande av kommissionens direktiv 87/250/EEG, rådets direktiv 90/496/EEG, kommissionens direktiv 1999/10/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG, kommissionens direktiv 2002/67/EG och 2008/5/EG samt kommissionens förordning (EG) nr 608/2004.

I denna lag och i de förordningar som utfärdas med stöd av denna lag avses med

Betänkande JsUB 1/2021 rd

1) *livsmedelsbestämmelser* bestämmelserna i denna lag, de bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag samt de bestämmelser i Europeiska unionens lagstiftning som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag,

2) *tillsynsmyndighet* statliga och kommunala myndigheter som sköter tillsynsuppgifter enligt denna lag,

3) *tillsynsobjekt* en företagare som bedriver eller av grundad anledning kan antas bedriva livsmedels- eller kontaktmaterialverksamhet och en fysisk eller virtuell plats där det bedrivs eller av grundad anledning kan antas bedrivas livsmedels- eller kontaktmaterialverksamhet eller där det bevaras information som är av betydelse med tanke på efterlevnaden av livsmedelsbestämmelserna, samt den verksamhet företagaren bedriver på den platsen,

4) *primärproduktion* primärproduktion enligt artikel 3.17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 samt överlåtelse av små mängder primärprodukter direkt till konsumenterna enligt artikel 1.2 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 och enligt artikel 1.3 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004,

5) *primärproduktionsställe* lantgård, trädgård eller annan plats där primärproduktion av livsmedel bedrivs,

6) *primärproduktionsföretagare* livsmedelsföretagare som bedriver primärproduktion av livsmedel och därmed sammanhängande verksamhet,

7) *registrerad primärproduktion* primärproduktion av livsmedel om vilken primärproduktionsföretagaren gjort en anmälan till den behöriga tillsynsmyndigheten och som registrerat av den myndigheten,

8) *godkänt primärproduktionsställe* ett primärproduktionsställe som har godkänts på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004,

9) *livsmedelsverksamhet* verksamhet för produktion, bearbetning och distribution av livsmedel som bedrivs av en livsmedelsföretagare,

10) *registrerad livsmedelsverksamhet* verksamhet för produktion, förädling och distribution av livsmedel, om vilken livsmedelsföretagaren gjort en anmälan till den behöriga tillsynsmyndigheten och som registrerat av den myndigheten, dock inte primärproduktion,

11) *livsmedelslokal* en i artikel 2.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) Nr 852/2004 avsedda byggnad, lokal eller del av en sådan samt andra platser där livsmedel som är avsedda för försäljning eller annan överlåtelse tillverkas, förvaras, transporteras, saluförs, serveras eller på annat sätt hanteras, dock inte primärproduktionsställen,

12) *godkänd livsmedelslokal* en livsmedelslokal som har godkänts på det sätt som krävs enligt artikel 4.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004,

13) *registrerad livsmedelslokal* en livsmedelslokal som har registrerats på det sätt som krävs enligt artikel 6.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004,

14) *mobil livsmedelslokal* en flyttbar livsmedelslokal, exempelvis en försäljningsbil,

15) *virtuell lokal* en lokal som används för försäljning, förmedling eller annan livsmedelsverksamhet utan att livsmedlen finns i lokalen,

16) *köttbesiktning* besiktning före slakt och besiktning efter slakt,

17) *officiellt laboratorium* ett laboratorium som Livsmedelsverket har utsett att undersöka myndighetsprov,

18) *utsett egenkontrolllaboratorium* ett laboratorium som Livsmedelsverket har utsett att undersöka egenkontrollprov i enlighet med livsmedelsbestämmelserna,

19) *myndighetsprov* ett prov som tillsynsmyndigheten tar eller låter ta för den offentliga tillsynen eller för annan offentlig verksamhet i enlighet med livsmedelsbestämmelserna,

Betänkande JsUB 1/2021 rd

- 20) *renskötselområdet* renskötselområdet enligt 2 § i renskötellagen (848/1990),
- 21) *renslakteri* ett sådant inom renskötselområdet beläget slakteri där det huvudsakligen slaktas renar,
- 22) *slakteri* andra slakterier än sådana som avses i 21 punkten,
- 23) *anläggning* en anläggning enligt artikel 4.27 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag"), dock inte ett slakteri,
- 24) *insekt* uppfödda insekter som är godkända enligt artikel 6.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2283 om nya livsmedel och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 och kommissionens förordning (EG) nr 1852/2001,
- 25) *livsmedelskontaktmaterial* material och produkter som direkt eller indirekt är i kontakt med livsmedel, som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel eller som kan antas komma i kontakt med livsmedel,
- 26) *kontaktmaterialverksamhet* tillverkning av livsmedelskontaktmaterial och av intermediära material och produkter som används vid tillverkningen av dessa, partihandel med livsmedelskontaktmaterial samt införsel av den inre marknaden eller import av dem från länder utanför Europeiska unionen,
- 27) *kontaktmaterialföretagare* den som släpper ut livsmedelskontaktmaterial på marknaden,
- 28) *egenkontroll* ett system som krävs enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 178/2002 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 852/2004, genom vilket livsmedelsföretagaren identifierar och hanterar faror i anslutning till sin verksamhet och säkerställer att livsmedlet, primärproduktionsstället och livsmedelslokalen samt den livsmedelsverksamhet som bedrivs där uppfyller de krav som ställs i livsmedelsbestämmelserna, samt ett system som krävs enligt kommissionens förordning (EG) nr 2023/2006 om god tillverkningssed när det gäller material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel, genom vilket kontaktmaterialföretagaren hanterar faror i anslutning till sin verksamhet och säkerställer att livsmedelskontaktmaterialiet och kontaktmaterialverksamheten uppfyller de krav som ställs i livsmedelsbestämmelserna,
- 29) *lättfördärliga livsmedel* livsmedel som på grund av dess egenskaper erbjuder goda möjligheter för mikrober att föröka sig, och som därför måste förvaras i annan temperatur än rumstemperatur,
- 30) *annan överlåtelse* överlåtelse av livsmedel eller livsmedelskontaktmaterial utan ersättning i samband med livsmedels eller kontaktmaterialverksamhet som understöd, gåva eller prov eller för testning eller motsvarande ändamål,
- 31) *privathushåll* en familjs eller persons enskilda hushåll,
- 32) *namnskyddade produkter* produkter med sådana ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel samt produkter märkta som garanterade traditionella specialiteter som avses i artikel 18 i den förordningen, produkter med geografiska beteckningar som avses i artikel 2.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91 samt produkter med skyddade geografiska beteckningar som avses i artikel 3.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/787 om definition, beskrivning, presentation och märkning av spritdrycker, användning av namn på

Betänkande JsUB 1/2021 rd

spritdrycker i presentationen och märkningen av andra livsmedel, skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker, användning av jordbruksalkohol och destillat av jordbruksprodukter i alkoholhaltiga drycker samt om upphävande av förordning (EG) nr 110/2008,

33) *lanthandel* livsmedelslokal som är belägen på den glest bebyggda eller den egentliga landsbygden, på landsbygden nära en stad eller i ett lokalt centrum på landsbygden, och vars avstånd till närmaste dagligvarubutik är minst 7,5 kilometer eller som annars är svårtillgänglig och vars försäljning av dagligvaror uppgår till mindre än 2 miljoner euro per år,

34) *allmännyttigt samfund* ett allmännyttigt samfund enligt 22 § i inkomstskattelagen (1535/1992).

2 kap.

Krav på livsmedels- och kontaktmaterialverksamhet

6 §

Allmänna krav på verksamheten

En livsmedelsföretagare ska i sin verksamhet se till att livsmedlen till sina kemiska, fysikaliska, mikrobiologiska och hälsomässiga egenskaper är lämpade som människoföda och att de inte orsakar fara för människors hälsa. Företagaren ska också se till att livsmedlen och informationen om dem inte vilseleder konsumenterna.

En kontaktmaterialföretagare ska i sin verksamhet se till att livsmedelskontaktmaterialen är lämpliga för livsmedelsanvändning och att de är sådana att de inte orsakar fara för människors hälsa eller orsakar olämpliga förändringar i livsmedels sammansättning eller organoleptiska egenskaper. Kontaktmaterialföretagaren ska också se till att informationen om livsmedelskontaktmaterialen inte vilseleder konsumenterna.

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. ska livsmedelsverksamhet vara sådan att säkerheten för de livsmedel som produceras, tillverkas, förvaras eller hanteras inte äventyras och att livsmedelsverksamheten också i övrigt uppfyller kraven enligt livsmedelsbestämmelserna.

En livsmedelsföretagare som tillverkar, låter tillverka, importerar eller på annat sätt på marknaden släpper ut livsmedel som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1925/2006 om tillsättning av vitaminer och mineralämnen samt vissa andra ämnen i livsmedel ska göra en anmälan till Livsmedelsverket.

En livsmedelsföretagare som tillverkar, låter tillverka, importerar eller på annat sätt på marknaden släpper ut kosttillskott som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/46/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om kosttillskott ska göra anmälan till Livsmedelsverket. En anmälan ska göras även när produktens sammansättning i fråga om de ämnen som kännetecknar det ändras.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

7 §

Företagares tillförlitlighet

En livsmedels- och kontaktmaterialföretagare ska vara tillförlitlig. En företagare anses inte vara tillförlitlig om företagaren

1) under tre år före bedömningen i sin verksamhet upprepade gånger har visat uppenbar likgiltighet för tryggandet av livsmedelssäkerheten, för iakttagandet av livsmedelsbestämmelserna och för konsumenternas säkerhet,

2) under tre år före bedömningen upprepade gånger eller i betydande grad har försummat sina registrerings-, rapporterings- och betalningsåtaganden i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter samt avgifter som Tullen tar ut, eller

3) enligt utmätning eller annan utredning är oförmögen att svara för sina skulder.

Om företagaren är en juridisk person gäller kravet på tillförlitlighet verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Kravet på tillförlitlighet gäller även personer som direkt eller indirekt innehar mer än 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför eller har motsvarande ägande- eller bestämmanderätt, om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

För bedömning av tillförlitligheten kan de omständigheter som avses i 1 mom. utredas för sådana registrerade företag och organisationer som avses i 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001), vilka har en direkt eller indirekt koppling till en livsmedels- eller kontaktmaterialföretagare eller till personer som avses i 2 mom.

För att klarlägga en företagares tillförlitlighet kan den behöriga tillsynsmyndigheten av Enheten för utredning av grå ekonomi begära en sådan fullgöranderapport om företagaren som avses i 5 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010).

8 §

Registrerad primärproduktion

En primärproduktionsföretagare ska göra anmälan om primärproduktion av livsmedel för registrering av verksamheten i den elektroniska tjänst som den behöriga tillsynsmyndigheten tillhandahåller eller lämna uppgifterna till den behöriga tillsynsmyndigheten på annat sätt till den behöriga tillsynsmyndigheten senast fyra veckor innan verksamheten inleds eller ändras väsentligt. Om verksamheten avbryts eller avslutas ska det också utan dröjsmål göras en anmälan till tillsynsmyndigheten.

En anmälan som avses i 1 mom. behöver dock inte göras om

1) kommunen får uppgifter om primärproduktionen från en annan myndighet,

2) det är fråga om primärproduktion av vilda växter, vilda svampar eller frilevande vilt, eller

3) det är fråga om primärproduktion av växter eller svamp, och

a) det är fråga om en enskild person,

b) verksamheten inte kan betraktas som idkande av näring, eller

c) verksamheten är en del av samma företagares registrerade livsmedelverksamhet enligt 10 §.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

I det fall som avses i punkt 1 ska kommunen underrätta företagaren om att kommunen fått uppgifterna från en annan myndighet.

Den kommun där primärproduktionsstället är beläget ska handlägga anmälan och föra in uppgifterna om registrering av primärproduktionen i det centraliserade verksamhetsstyrnings- och datahanteringssystemet för miljö- och hälsoskyddet och elektroniskt eller på något annat motsvarande sätt underrätta företagaren om att uppgifterna har förts in. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om införandet av uppgifter.

9 §

Godkänt primärproduktionsställe för groddar

En primärproduktionsföretagare som bedriver primärproduktion av groddar ska, med avvikelse från vad som föreskrivs i 8 §, hos den behöriga tillsynsmyndigheten ansöka om godkännande av primärproduktionsstället innan verksamheten inleds eller ändras väsentligt. Om verksamheten avbryts eller avslutas ska det också utan dröjsmål göras en anmälan till tillsynsmyndigheten.

Ansökan om godkännande enligt 1 mom. behöver dock inte göras om primärproduktionsföretagaren på primärproduktionsstället bedriver produktion av groddar i liten skala. I fråga om sådan livsmedelsverksamhet ska det dock göras en anmälan enligt 8 §.

Primärproduktionsstället godkänns av den kommun där primärproduktionsstället är beläget. Kommunen ska fatta beslut om godkännande av ett primärproduktionsställe inom 60 dygn från det att ärendet inleddes, om inte ärendets omfattning, ansökans bristfällighet eller någon annan särskild orsak kräver en längre handläggning av ärendet. Kommunen kan i sitt beslut ställa villkor för förebyggande av faror. Kommunen ska föra in uppgifterna om godkännande av primärproduktionsstället i det centraliserade verksamhetsstyrnings- och datahanteringssystemet för miljö- och hälsoskyddet och elektroniskt eller på något annat motsvarande sätt underrätta företagaren om att uppgifterna har förts in. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om införandet av uppgifter.

10 §

Registrerad livsmedelsverksamhet

En livsmedelsföretagare ska göra anmälan om livsmedelsverksamhet för registrering av verksamheten i den elektroniska tjänst som den behöriga tillsynsmyndigheten tillhandahåller eller lämnauppgifterna till den behöriga tillsynsmyndigheten på annat sätt senast fyra veckor innan verksamheten inleds eller ändras väsentligt. Om verksamheten avbryts eller avslutas ska det också utan dröjsmål göras en anmälan till den behöriga tillsynsmyndigheten.

En anmälan som avses i 1 mom. behöver dock inte göras, om verksamheten och riskerna i samband med den är ringa och

1) livsmedelsverksamheten äger rum i samma lokal som annan näringsverksamhet som företagaren bedriver,

2) det är fråga om en enskild person, eller

3) verksamheten inte kan betraktas som idkande av näring.

Den kommun där livsmedelslokalen är belägen handlägger anmälan om livsmedelsverksamheten.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 3 mom. ska anmälan om livsmedelsverksamhet handläggas av livsmedelsföretagarens hemkommun, om verksamheten bedrivs i

- 1) en mobil livsmedelslokal,
- 2) en livsmedelslokal där livsmedel enbart transporteras eller förvaras i ett eller flera transportfordon eller en eller flera containrar,
- 3) en virtuell lokal.

Om företagaren inte har sin hemort i Finland, ska anmälan om livsmedelsverksamheten handläggas av den kommun inom vars område livsmedelsverksamheten inleds.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården handlägger anmälningar om registrering av tillverkningslokaler som avses i 14 § 1 mom. 2 punkten i alkohollagen (1102/2017) och lagerlokaler som avses i 16 § 1 mom. 2 punkten i den lagen. Regionförvaltningsverket handlägger anmälningar om registrering av sådana detaljhandelsställen för alkoholdrycker som avses i 17 § 2 mom. och 26 § i alkohollagen.

Den behöriga tillsynsmyndigheten ska handlägga anmälan och föra in uppgifterna om registreringen av livsmedelsverksamheten i det centraliserade verksamhetsstyrnings- och datahanteringssystemet för miljö- och hälsoskyddet och elektroniskt eller på något annat motsvarande sätt underrätta företagaren om att uppgifterna har förts in. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om införandet av uppgifter.

11 §

Godkänd livsmedelslokal

En livsmedelsföretagare som bedriver livsmedelsverksamhet i fråga om vilken det enligt artikel 4.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 krävs en godkänd livsmedelslokal, ska med avvikelse från vad som föreskrivs i 10 § ansöka om godkännande av livsmedelslokalen hos den behöriga tillsynsmyndigheten innan verksamheten inleds eller ändras väsentligt. Om verksamheten avbryts eller avslutas ska det också utan dröjsmål göras en anmälan till den behöriga tillsynsmyndigheten.

Ansökan om godkännande av livsmedelslokalen behöver dock inte göras, om en primärproduktionsföretagare bedriver sådan tillverkning av livsmedel som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten av primärprodukter som företagaren själv producerat. Som verksamhet som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten betraktas verksamhet enligt artikel 1.3 d eller e och artikel 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 och verksamhet enligt artikel 12.1 a i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/624. Ansökan om godkännande behöver inte heller göras, om företagaren bedriver verksamhet som avses i artikel 1.5 b i och ii i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004. I fråga om en sådan livsmedelslokal ska det dock göras en anmälan enligt 10 § 1 mom.

Den kommun där livsmedelslokalen är belägen godkänner de livsmedelslokaler som avses i 1 mom. Livsmedelsverket godkänner slakterier och anläggningar för vilthantering samt sådana livsmedelslokaler i anslutning till dem som kräver godkännande. Regionförvaltningsverket godkänner renslakterier och sådana livsmedelslokaler i anslutning till dem som kräver godkännande.

Livsmedelsföretagarens hemkommun godkänner de livsmedelslokaler som avses i 1 mom. om de är mobila livsmedelslokaler. Livsmedelsverket godkänner mobila slakterier och anläggningar för vilthantering samt sådana livsmedelslokaler i anslutning till dem som kräver godkän-

Betänkande JsUB 1/2021 rd

nande. Regionförvaltningsverket godkänner mobila renslakterier och sådana livsmedelslokaler i anslutning till dem som kräver godkännande.

Regionförvaltningsverket och kommunen anmäler godkända livsmedelslokaler till Livsmedelsverket, som ger varje livsmedelslokal ett godkännandenummer.

Den behöriga tillsynsmyndigheten ska fatta beslut om godkännande av en livsmedelslokal inom 60 dygn från det att ärendet inleddes, om inte ärendets omfattning, ansökans bristfällighet eller någon annan särskild orsak kräver en längre handläggning av ärendet. Myndigheten kan i sitt beslut ställa villkor för förebyggande av faror. Myndigheten ska föra in uppgifterna om godkännande av livsmedelslokalen i det centraliserade verksamhetsstyrnings- och datahanteringssystemet för miljö- och hälsoskyddet och elektroniskt eller på något annat motsvarande sätt underrätta företagaren om att uppgifterna har förts in. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om registreringen av uppgifter.

12 §

Meddelande om livsmedelsverksamhet i mobil livsmedelslokal

En livsmedelsföretagare ska meddela

1) de kommuner inom vars område registrerad livsmedelsverksamheten i en mobil livsmedelslokal bedrivs,

2) Livsmedelsverket om livsmedelsverksamhet i ett mobilt slakteri eller en mobil vilthanteringsanläggning och i godkända livsmedelslokaler i anslutning till dem,

3) regionförvaltningsverket om livsmedelsverksamhet i ett mobilt renslakteri och en godkänd livsmedelslokal i anslutning till ett sådant,

4) de kommuner inom vilkas område verksamheten bedrivs om livsmedelsverksamhet i någon annan godkänd mobil livsmedelslokal.

Anmälan ska vara den behöriga tillsynsmyndigheten senast fyra vardagar innan den anmälda verksamheten inleds.

13 §

Registrerad kontaktmaterialverksamhet

En kontaktmaterialföretagare ska göra en anmälan om sitt verksamhetsställe och om den kontaktmaterialverksamhet som bedrivs där för registrering av verksamheten i den elektroniska tjänst som den behöriga tillsynsmyndigheten tillhandahåller eller lämna in uppgifterna på annat sätt senast fyra veckor innan verksamheten inleds eller ändras väsentligt. Anmälan ska göras till den kommun där verksamhetsstället finns. Om verksamheten avbryts eller avslutas ska det utan dröjsmål göras en anmälan till den kommun där verksamheten finns. Kommunen ska handlägga anmälan föra in uppgifterna om registreringen av kontaktmaterialverksamheten i det centraliserade verksamhetsstyrnings- och datahanteringssystemet för miljö- och hälsoskyddet och elektroniskt eller på något annat motsvarande sätt underrätta företagaren om att uppgifterna har förts in. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om införandet av uppgifter.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

14 §

Spårbarhet

I fråga om livsmedel, djur som används för livsmedelsproduktion och livsmedelskontaktmaterial ska den spårbarhetsinformation som krävs enligt livsmedelsbestämmelserna lämnas till mottagaren.

Bestämmelser om livsmedelsföretagares skyldighet att ordna spårbarhet för fiskeri- och vattenbruksprodukter finns dessutom i artiklarna 56 och 58 i rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i unionen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) nr 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006 och bestämmelser om livsmedelsföretagares skyldighet att lämna konsumenterna information om fiskeri- och vattenbruksprodukter i artiklarna 67 och 68 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs.

15 §

Egenkontroll

En livsmedelsföretagare och en kontaktmaterialföretagare ska ha ett system för att identifiera och hantera faror i samband med sin verksamhet och säkerställa att verksamheten uppfyller de krav som ställs i livsmedelsbestämmelserna. Företagaren ska dokumentera resultatet av egenkontrollen med tillräcklig precision.

När en livsmedelsföretagare för in livsmedel som omfattas av de särskilda salmonellagarantier som avses i artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EY) 853/2004 gällande livsmedel av animaliskt ursprung till Finland från en annan medlemsstat i Europeiska unionen ska det i egenkontrollen ingå en plan för provtagning och undersökning av dessa livsmedel med tanke på eventuell upptäckt av salmonella.

16 §

Offentliggörande av tillsynsuppgifter

En livsmedelsföretagare som omfattas av planmässig livsmedelstillsyn ska offentliggöra tillsynsmyndighetens rapporter över inspektion av livsmedelsverksamheten. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om offentliggörandet av tillsynsuppgifter.

Skyldigheten att offentliggöra tillsynsuppgifter gäller inte

- 1) primärproduktionsföretagare,
- 2) ställen för tillverkning och lagring av alkoholdrycker och företagare som i första hand bedriver detaljförsäljning av alkoholdrycker.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

Den senaste rapporten över inspektionen av livsmedelsverksamheten ska tillhandahållas på ett lättillgängligt sätt på livsmedelsföretagarens webbplats eller på något annat motsvarande sätt. I en livsmedelslokal som besöks av konsumenter ska rapporten dessutom finnas framlagd nära ingången eller på någon annan plats som konsumenterna lätt kan se.

17 §

Företagares skyldighet att lämna uppgifter

Livsmedels- och kontaktmaterialföretagaren ska omedelbart underrätta den behöriga tillsynsmyndigheten om sådana allvarliga faror för människors hälsa som uppdagats i egenkontrollen eller på annat sätt samt om åtgärder som vidtagits för att rätta till dessa missförhållanden.

Om en livsmedelsföretagare har fått kännedom om att ett av företagaren producerat, bearbetat eller distribuerat livsmedel har orsakat matförgiftning eller misstänker att livsmedlet kan orsaka matförgiftning, ska företaget omedelbart underrätta detta till den kommunala tillsynsmyndighet som svarar för livsmedelstillsynen. Det livsmedel eller den råvara som misstänks ha orsakat matförgiftning eller ett prov av livsmedlet eller råvaran ska förvaras så att livsmedlet, råvaran eller provet kan undersökas på ett laboratorium för klarläggande av orsaken till matförgiftningen.

18 §

Zoonoser

En livsmedelsföretagare ska under alla omständigheter så effektivt som möjligt förhindra livsmedelsburen spridning av zoonotiska smittämnen till människor. Livsmedelsföretagaren ska följa och kontrollera förekomsten av zoonotiska smittämnen i djur som används för livsmedelsproduktion och i livsmedel. Företaget ska sända uppgifterna om de undersökningar och undersökningsresultat som har samband med uppföljningen och kontrollen till den behöriga tillsynsmyndigheten.

19 §

Hygienpass

En person som hanterar oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en livsmedelslokal ska ha ett hygienpass som påvisar livsmedelshygienisk kompetens, enligt en modell som godkänts av Livsmedelsverket, om personen har arbetat med uppgifter som förutsätter hantering av oförpackade och lättfördärliga livsmedel i minst tre månader.

Hygienpass krävs dock inte av den som arbetar i livsmedelslokaler enbart

1) i egenskap av fånge som omfattas av skyldigheter enligt 8 kap. 2 § i fängelselagen (767/2005),

2) inom beväringstjänst eller vapenfri tjänst enligt värnpliktslagen (1438/2007), militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) eller civiltjänst enligt civiltjänstlagen (1446/2007),

3) i egenskap av klient enligt lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000), inom arbetsverksamhet enligt lagen angående specialomsorger om utvecklingsstör-

Betänkande JsUB 1/2021 rd

da (519/1977), inom dagverksamhet enligt lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987), inom verksamhet i sysselsättningssyfte för personer med funktionsnedsättning eller arbetsverksamhet för personer med funktionsnedsättning enligt socialvårdslagen (1301/2014),

4) i egenskap av person som har dömts till en samhällspåföljd enligt lagen om verkställighet av samhällspåföljder (400/2015).

Livsmedelsföretagare ska föra bok över den livsmedelshygieniska kompetensen hos personer som arbetar i livsmedelslokalen och på begäran visa upp uppgifterna för tillsynsmyndigheten.

Livsmedelsverket ska utarbeta ett hygienpasstest för bedömning av livsmedelshygienisk kompetens. Hygienpasstesten ordnas och hygienpass beviljas av de hygienpasstestare som avses i 20 §. En hygienpasstestare får ta ut avgift för testet och beviljandet av hygienpass.

Hygienpass beviljas personer som genomgått ett hygienpasstest med godkänt resultat. Livsmedelsverket kan vid behov bevilja hygienpass enligt samma grunder som en hygienpasstestare samt återkalla ett hygienpass, om det beviljats på väsentligen oriktiga grunder.

20 §

Hygienpasstestare

Livsmedelsverket kan på ansökan som hygienpasstestare godkänna en person, som

- 1) har en sådan högskoleexamen som förutsätts i 32 §, eller
- 2) har sådan examen eller behärskar ämnet så att personen är behörig för en tjänst eller befattning som lektor eller lärare vilken anknyter till livsmedelshygien vid en högskola eller vid en läroanstalt som hör till Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde.

Livsmedelsverket övervakar hygienpasstestarnas verksamhet. Livsmedelsverket kan återkalla ett godkännande av en hygienpasstestare, om testaren inte ordnat hygienpasstester eller beviljat hygienpass på över tre år. Dessutom kan godkännandet återkallas om testaren i väsentlig grad har brutit mot de bestämmelser och föreskrifter som gäller hygienpasstestning eller inte har rättat till sin verksamhet på uppmaning av Livsmedelsverket inom den tidsfrist som verket har satt ut. Godkännandet kan också återkallas temporärt.

När en hygienpasstestare fullgör uppgifter enligt denna paragraf tillämpas på honom eller henne det som i 33 § 3 mom. föreskrivs om organ eller fysiska personer med delegerade uppgifter.

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om ordnande av hygienpasstester, grunderna för och utarbetande av testerna, de språk som används vid testerna och bedömningen av godkänt avläggande av testerna samt om hygienpasset och beviljandet av det, behandlingen av registeruppgifter som gäller hygienpasstestare och informationshanteringen.

21 §

Närmare bestämmelser om livsmedel och livsmedelskontaktmaterial

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om de krav som enligt 6 § 1 och 2 mom. ställs på livsmedel och livsmedelskontaktmaterial när det gäller

- 1) livsmedlens sammansättning, mikrobiologiska kvalitet och främmande ämnen i livsmedel,
- 2) tillsatsämnen, aromer, enzymer, näringsämnen och processhjälpmedel i livsmedel,

Betänkande JsUB 1/2021 rd

3) nationella arrangemang som krävs enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2283 om nya livsmedel och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 och kommissionens förordning (EG) nr 1852/2001,

4) de uppgifter som lämnas på livsmedelsförpackningar, i broschyrer, i reklam eller i andra marknadsföringssammanhang,

5) de nationella benämningarna på alkoholdrycker enligt Europeiska unionens lagstiftning, dessa alkoholdryckers sammansättning och de uppgifter som ges om dem,

6) livsmedelskontaktmaterial och deras användning samt märkningar och renhetskrav i fråga om dem.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om

1) hur den anmälan som avses i 6 § 4 mom. ska göras samt övriga nationella arrangemang som krävs enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1925/2006 om tillsättning av vitaminer och mineralämnen samt vissa andra ämnen i livsmedel,

2) hur den anmälan som avses i 6 § 5 mom. ska göras.

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om innehållet i och distributionen av sådant informationsmaterial om spädbarns- och småbarnskost som krävs enligt artikel 10 i kommissionens delegerade förordning (EU) om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 vad gäller särskilda sammansättnings- och informationskrav för modersmjölksersättning och tillskottsnäring och vad gäller informationskrav för uppfödning av spädbarn och småbarn.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om nationella arrangemang som krävs enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder.

22 §

Närmare bestämmelser om livsmedels- och kontaktmaterialverksamhet

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om de krav som enligt 6 § 3 mom. ställs på livsmedelsverksamhet när det gäller

1) nationella bestämmelser om verksamheter som avses i artikel 1.2 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004, artikel 1.3 c, d och e, artikel 1.5 b i och ii och artikel 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 och artikel 12.1 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/624,

2) krav på utrymmen, konstruktioner och verksamhet i fråga om livsmedelsverksamhet,

3) hantering och transport av livsmedel samt krav på temperaturer,

4) det nationella genomförandet av överenskommelsen om internationell transport av lättförädlade livsmedel och om specialutrustning för sådan transport (FördrS 48/1981), nedan ATP-avtalet,

5) hälsotillståndet hos djur som används för livsmedelsproduktion samt om skötsel, hantering, provtagning, undersökningar och transport som avser dem samt den information som ska ges om dem,

6) nationella bestämmelser som avses i bilaga III kapitel A del I punkt 6.2 och 6.5 samt punkt 4. i bilaga V till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av be-

Betänkande JsUB 1/2021 rd

stämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om

1) hur anmälan enligt 8 § om registrering av primärproduktion ska göras och anmälan handläggas,

2) hur ansökan enligt 9 § om godkännande av primärproduktionsställe ska göras och beslutet om godkännande fattas,

3) hur anmälan enligt 10 § om registrering av livsmedelsverksamhet ska göras och anmälan handläggas,

4) hur ansökan enligt 11 § om godkännande av livsmedelslokal ska göras och beslutet om godkännande fattas,

5) anmälan som avses i 12 §,

6) hur anmälan enligt 13 § om registrering av kontaktmaterialverksamhet ska göras,

7) i 14 § avsedd spårbarhet för livsmedel, djur som används för livsmedelsproduktion och livsmedelskontaktmaterial, krav på dokumentation och handlingar som gäller livsmedel, djur som används för livsmedelsproduktion och livsmedelskontaktmaterial och hantering och transport av dessa samt märkning av livsmedel av animaliskt ursprung,

8) egenkontrollen enligt 15 § för livsmedels- och kontaktmaterialföretagare och de krav på dokumentation som gäller det,

9) inspektioner i anslutning till offentliggörande av tillsynsuppgifter samt offentliggörande av tillsynsuppgifter som avses i 16 §,

10) underrättelser enligt 17 §,

11) i 18 § avsedd uppföljning och kontroll av zoonoser samt, sändande av undersökningsinformation och livsmedelföretagarens skyldigheter för att förhindra spridningen av zoonotiska smittämnen.

3 kap.

Myndigheterna och deras uppgifter

23 §

Jord- och skogsbruksministeriets uppgifter

Jord- och skogsbruksministeriet planerar och styr verkställigheten av livsmedelsbestämmelserna.

24 §

Livsmedelsverkets uppgifter

Livsmedelsverket planerar, styr och utvecklar livsmedelstillsynen och utför livsmedelstillsyn på riksnivå på det sätt som anges i denna lag.

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska Livsmedelsverket

Betänkande JsUB 1/2021 rd

- 1) styra regionförvaltningsverken vid planeringen, styrningen och utvärderingen av den kommunala livsmedelstillsynen,
- 2) sköta köttbesiktning och annan livsmedelstillsyn i slakterier, vilthanteringsanläggningar och godkända livsmedelslokaler i anslutning till dem,
- 3) vid behov sköta besiktning före slakt på den jordbruksanläggning som djuren kommer från eller någon annanstans utanför slakteriet,
- 4) vid behov utse andra veterinärer än sådana som inte är anställda hos Livsmedelsverket eller kommunen att utföra besiktning före slakt på den jordbruksanläggning som djuren kommer från eller någon annanstans utanför slakteriet,
- 5) offentliggöra resultaten av utförd livsmedelstillsyn,
- 6) övervaka att de laboratorier som avses i 34 § följer livsmedelsbestämmelserna,
- 7) vid behov i samarbete med kommunerna svara för planeringen och genomförandet av de nationella uppföljnings- och tillsynsprogram som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter,
- 8) vid behov i samarbete med kommunerna delta i planeringen och genomförandet av provtagning och analys när det gäller myndighetsprov inom livsmedelstillsynen och prov inom de uppföljnings- och tillsynsprogram som avses i 6 punkten,
- 9) på riksnivå svara för sådana tillsynsuppgifter inom livsmedelssäkerheten som kräver särskild sakkunskap och för andra officiella uppgifter samt för sammanställning av tillsynsrapporter,
- 10) vara nationell myndighet eller nationell kontaktpunkt enligt Europeiska unionens lagstiftning och internationella avtal i frågor som gäller livsmedelstillsynen, om det inte enligt bestämmelserna är någon annan myndighets uppgift,
- 11) bedöma de riktlinjer för god praxis som avses i artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004,
- 12) utarbeta den nationella beredskapsplan för livsmedel som avses i artikel 115 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625,
- 13) leda den nationella tillsyn över bestämmelserna som krävs enligt ATP-avtalet och godkänna de säsongkontroll- och typkontrollstationer som krävs enligt avtalet.

25 §

Regionförvaltningsverkets uppgifter

Regionförvaltningsverket planerar, styr och övervakar livsmedelstillsynen och övervakar efterlevnaden av livsmedelsbestämmelserna inom sitt verksamhetsområde i enlighet med denna lag, och ska dessutom

- 1) utvärdera hur kommunerna ordnat livsmedelstillsynen och offentliggöra resultaten av utvärderingen,
- 2) utvärdera de kommunala tillsynsplanerna och kontrollera hur de följs,
- 3) offentliggöra resultaten av sin livsmedelstillsyn,
- 4) övervaka internationella transporter av lättfördärliga livsmedel och den specialutrustning som används vid dessa transporter i enlighet med ATP-överenskommelsen.

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska regionförvaltningsverket

- 1) sköta köttbesiktning och annan livsmedelstillsyn i renslakterier och godkända livsmedelslokaler i anslutning till dem,
- 2) i fråga om djur som slaktas i renslakteri vid behov sköta besiktning före slakt på den jordbruksanläggning som djuren kommer från eller någon annanstans utanför slakteriet.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om offentliggörandet av de resultat som avses i 1 mom. 1 och 3 punkten.

26 §

Närings-, trafik- och miljöcentralens uppgifter

Närings-, trafik- och miljöcentralerna utför de inspektioner som hänför sig till övervakningen av de tvärvillkor som avses i lagen om verkställighet av jordbruksstöd (192/2013) och som gäller livsmedelshygienen inom växtproduktion. Närings-, trafik- och miljöcentralerna får i samband med övervakningen av tvärvillkoren ta myndighetsprov för att undersöka rester av växtskyddsmedel. Dessutom får närings-, trafik- och miljöcentralerna ta andra myndighetsprov på uppdrag av Livsmedelsverket.

27 §

Kommunens uppgifter

Kommunen svarar för livsmedelstillsynen inom sitt verksamhetsområde på det sätt som föreskrivs i denna lag. I kommunen sköts dessa uppgifter av en nämnd eller något annat kollegialt organ som kommunen utser. Det som i denna lag föreskrivs om en kommun gäller också en samkommun och ett samarbetsområde enligt lagen om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet (410/2009).

En kommun kan med en annan kommun eller en samkommun komma överens om att en uppgift som enligt denna lag ska skötas av kommunen eller en myndighet i kommunen och där befogenheten kan överföras på en tjänsteinnehavare, anförtros en annan kommuns eller samkommuns tjänsteinnehavare som sköter uppgiften under tjänsteansvar. En samkommun kan ingå ett sådant avtal som avses ovan, om medlemskommunerna i samkommunen har gett sitt samtycke.

Kommunfullmäktige kan ge en nämnd eller ett organ rätt att överföra sina befogenheter på en tjänsteinnehavare eller sektion som lyder under nämnden eller organet, också när det gäller administrativa tvångsmedel enligt 55–59 och 67 §.

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska kommunen

1) till regionförvaltningsverken och Livsmedelsverket sända sådana meddelanden och rapporter som avses i livsmedelsbestämmelserna,

2) ge råd till livsmedels- och kontaktmaterials företagare och konsumenter samt ge information i frågor som hänför sig till tillämpningsområdet för denna lag,

3) vid behov i samarbete med Livsmedelsverket och mot ersättning svara för planeringen och genomförandet av de nationella uppföljnings- och tillsynsprogram som EU-lagstiftningen förutsätter,

4) vid behov i samarbete med Livsmedelsverket delta i planeringen och genomförandet av provtagning och analys när det gäller myndighetsprov inom livsmedelstillsynen och prov inom de uppföljnings- och tillsynsprogram som avses i 24 § 2 mom. 6 punkten,

5) vid behov sköta besiktning före slakt på den jordbruksanläggning som djuren kommer från eller någon annanstans utanför slakteriet,

6) övervaka att de skyldigheter enligt 14 § 2 mom. som gäller spårbarhet följs i fråga om fiskeri- och vattenbruksprodukter,

Betänkande JsUB 1/2021 rd

- 7) offentliggöra resultaten av utför livsmedelstillsyn,
- 8) för sitt verksamhetsområde utarbeta den nationella beredskapsplan för livsmedel som avses i artikel 115 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625,
- 9) övervaka internationella transporter av lättfördärliga livsmedel och den specialutrustning som används vid dessa transporter i enlighet med ATP-avtalet.

Med avvikelse från det som föreskrivs i 24 § 2 mom. 2 punkten får kommunen sköta sådan köttbesiktning och annan livsmedelstillsyn i slakterier, vilthanteringsanläggningar och godkända livsmedelslokaler i anslutning till dem som enligt lag ankommer på Livsmedelsverkets, om kommunen har ingått ett avtal om detta med Livsmedelsverket.

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om sändande av de meddelanden och rapporter som avses i 1 mom. 1 punkten.

28 §

Tillsyns- och tillståndsverket för social- och hälsovårdens uppgifter

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

- 1) planera, styra och genomföra tillsynen i fråga om drycker som innehåller mer än 2,8 volymprocent etylalkohol,
- 2) styra regionförvaltningsverken i tillsynen över detaljhandelsställen för alkoholdrycker.

29 §

Försvarsmaktens uppgifter

Försvarsmakten svarar för de uppgifter som enligt denna lag ska skötas av kommunen till den del det gäller livsmedelsverksamhet som omfattas av Försvarsmaktens tillsyn.

30 §

Tullens uppgifter

Tullen kontrollerar inom sitt verksamhetsområde

- 1) att de livsmedel av icke-animaliskt ursprung och de livsmedelskontaktmaterial som sänds till Finland från Europeiska unionens medlemsstater motsvarar livsmedelsbestämmelserna vid lossning eller därtill hörande lagring av produktpartiet i Finland,
- 2) att handlingarna rörande de livsmedel av icke-animaliskt ursprung och livsmedelskontaktmaterial som exporteras från Finland till länder utanför Europeiska unionen är korrekta,
- 3) internationella transporter av lättfördärliga livsmedel och den specialutrustning som används vid dessa transporter i enlighet med ATP-avtalet.

Närmare bestämmelser om Tullens uppgifter i övervakningen av exportkraven får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

31 §

Statens näringsdelegation

Jord- och skogsbruksministeriet utser för en mandattid på tre år statens näringsdelegation som är underställd ministeriet. Delegationens uppgifter är att

- 1) fungera som sakkunnigorgan för främjande av befolkningens näringsvanor,
- 2) utarbeta nationella näringsrekommendationer,
- 3) uppgöra åtgärdsförslag och ta initiativ för att förbättra näringsvanorna och livsmedelssystemet,
- 4) ge utlåtanden i anslutning till sitt verksamhetsområde, och
- 5) följa upp och bedöma åtgärdernas inverkan på näringen, hälsan och livsmedelssystemet.

32 §

Kompetensen hos personer som utför tillsynsuppgifter

Den som utför uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och annan offentlig verksamhet ska ha för uppgiften lämplig högskoleexamen eller vid behov en sådan behörighet som förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning.

Närmare bestämmelser om behörighets- och språkkrav samt fortbildning för dem som utför uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och annan offentlig verksamhet utfärdas genom förordning av statsrådet.

33 §

Organ och fysiska personer med delegerade uppgifter

En tillsynsmyndighet får under de förutsättningar som anges i artiklarna 28–33 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 skriftligen delegera utförandet av kontroller, undersökningar och utredningar i samband med offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet till ett organ med delegerade uppgifter samt uppgifter inom offentlig kontroll till fysiska personer. De förvaltningsbeslut som eventuellt fattas utifrån dessa kontroller, undersökningar och utredningar ska fattas av den tillsynsmyndighet som delegerat uppgiften.

Livsmedelsverket godkänner organ med delegerade uppgifter, till vilka en tillsynsmyndighet kan delegera myndighetsuppgifter.

Vid fullgörandet av uppgifter enligt denna paragraf iakttas vad som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), samiska språklagen (1086/2003), lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019), lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019) samt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas också personal hos organ med delegerade uppgifter samt fysiska personer när de sköter uppgifter enligt livsmedelsbestämmelserna. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (764/974).

Närmare bestämmelser om utseende av organ och fysiska personer med delegerade uppgifter samt om delegering av uppgifter i samband med offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

4 kap.

Laboratorier

34 §

Utseende av laboratorier

Jord- och skogsbruksministeriet utser de nationella referenslaboratorierna och fastställer deras uppgifter.

Livsmedelsverket utser på ansökan de officiella laboratorierna. Ett officiellt laboratorium kan utses för viss tid, om laboratoriet inte uppfyller de krav som ställs för att bli utsett, men bristerna är sådana att undersökningarnas tillförlitlighet inte äventyras. Laboratoriet ska inom utsatt tid avhjälpa bristerna och ansöka om att utses slutligt.

Livsmedelsverket utser på ansökan laboratorierna för egenkontroll. Ett laboratorium för egenkontroll kan utses för viss tid, om laboratoriet inte uppfyller de krav som ställs för att bli utsett, men bristerna är sådana att undersökningarnas tillförlitlighet inte äventyras. Laboratoriet ska inom utsatt tid avhjälpa bristerna och ansöka om att utses slutligt.

En förutsättning för att ett laboratorium för egenkontroll ska bli utsett är att laboratoriets kompetens påvisats enligt lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven (920/2005) på basis av ackreditering eller därmed jämförbar bedömning av kompetens. Laboratoriets kompetens ska bedömas med minst tre års mellanrum.

Livsmedelsverket kan på ansökan av en livsmedelsföretagare utse ett laboratorium i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller i en medlemsstat i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet att undersöka de egenkontrollprov som krävs enligt livsmedelsbestämmelserna. För att laboratoriet ska kunna utses krävs det att laboratoriets kompetens i medlemsstaten i fråga har påvisats genom ackreditering eller därmed jämförbar bedömning av kompetens.

35 §

Undersökning av prov

Myndighetsprov ska undersökas i ett officiellt laboratorium eller i ett nationellt referenslaboratorium.

De egenkontrollprov som ska undersökas enligt livsmedelsbestämmelserna ska undersökas i ett utsett egenkontrolllaboratorium, i ett officiellt laboratorium eller i ett nationellt referenslaboratorium.

36 §

Laboratoriernas anmälningsskyldighet

Ett officiellt laboratorium, ett utsett egenkontrolllaboratorium och ett nationellt referenslaboratorium ska meddela Livsmedelsverket om det sker betydande ändringar i verksamheten, om verksamheten avbryts och om verksamheten upphör.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

Ett officiellt laboratorium, ett utsett egenkontrolllaboratorium och ett nationellt referenslaboratorium ska på begäran av Livsmedelsverket lämna verket antingen provspecifika uppgifter om de undersökningar enligt 35 § som laboratoriet utfört eller låtit utföra och om undersökningsresultaten eller ett sammandrag av dem. Uppgifter för identifikation av tillsynsobjekt som ingår i de provspecifika uppgifterna eller sammandragen ska förmedlas på ett tryggt sätt.

Ett officiellt laboratorium, ett utsett egenkontrolllaboratorium och ett nationellt referenslaboratorium ska utan dröjsmål underrätta

- 1) sin uppdragsgivare om undersökningsresultat som tyder på fara,
- 2) den behöriga myndighet som utövar tillsyn över uppdragsgivaren samt Livsmedelsverket om ett undersökningsresultat som tyder på allvarlig fara.

Laboratoriet ska i fråga om undersökningar som avses i 3 mom. bevara prov och sjukdomsalstrare samt uppgifterna om dem och på Livsmedelsverkets begäran sända dessa till ett nationellt referenslaboratorium.

Ett officiellt laboratorium, ett utsett egenkontrolllaboratorium och ett nationellt referenslaboratorium ska underrätta Livsmedelsverket om i 18 § avsedda undersökningar och undersökningsresultat som har samband med uppföljningen och kontrollen av zoonoser samt sända in prov och i undersökningarna isolerade sjukdomsalstrare till ett nationellt referenslaboratorium.

Det nationella referenslaboratoriet ska lämna Livsmedelsverket och Institutet för hälsa och välfärd den information som behövs för den epidemiologiska uppföljningen.

37 §

Närmare bestämmelser om laboratorier

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om

- 1) de standarder som beskriver kompetensen hos officiella laboratorier som avses i 34 § 2 mom. och hos de organ som utvärderar laboratorierna samt de krav som ställs på laboratoriernas kvalitetssystem,
- 2) de förutsättningar för utseende av laboratorier som anges i Europeiska unionens lagstiftning,
- 3) utbildnings- och behörighetskraven för laboratoriernas personal,
- 4) innehållet i och lämnandet av meddelanden enligt 36 § 1 mom. och uppgifter och sammandrag enligt 36 § 2 mom. samt i 36 § 3 mom. avsedda fara.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får det utfärdas närmare bestämmelser om undersökning av sjukdomsalstrare enligt 36 § 4 och 5 mom. och om undersökningsmetoderna, underrättelserna om undersökningsresultat och sändandet av sjukdomsalstrare

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om underrättelser om undersökningsresultat enligt 36 § 3 mom. 2 punkten som tyder på allvarlig fara samt om bevarande och sändande av sjukdomsalstrare som avses i 36 § 4 och 5 mom. till ett nationellt referenslaboratorium.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

5 kap.

Livsmedelstillsyn

38 §

Den riksomfattande livsmedelstillsynsplanen

Livsmedelsverket ska för styrningen och samordningen av livsmedelstillsynen utarbeta en riksomfattande livsmedelstillsynsplan som en del av den fleråriga nationella kontrollplan som avses i artikel 109 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 och som omfattar hela livsmedelskedjan.

Den riksomfattande tillsynsplanen ska uppdateras vid behov. I tillsynsplanen ska hänsyn tas till de gemensamma mål för miljö- och hälsoskyddet som har satts upp i det riksomfattande programmet för tillsyn över miljö- och hälsoskyddet.

39 §

Myndigheternas tillsynsplaner

För att genomföra den riksomfattande livsmedelstillsynsplanen ska de tillsynsmyndigheter som avses i denna lag utarbeta tillsynsplaner för den livsmedelstillsyn som de ansvarar för och svara för att de samordnas så att tillsynen beaktar riskerna med livsmedels- och kontaktmaterialverksamheten och så att tillsynen motsvarar de allmänna krav som gäller tillsynen, förebygger faror för människors hälsa och skyddar konsumenterna från ekonomisk förlust. Tillsynsplanerna ska uppdateras vid behov.

40 §

Inspektionsrätt och rätt att närvara

En tillsynsmyndighet och ett organ eller en fysisk person med delegerade uppgifter enligt 33 § har rätt att utföra sådana inspektioner i ett tillsynsobjekt som den offentliga kontrollen förutsätter, ta del av handlingar och uppgifter om livsmedel, inspektera de utrymmen, den utrustning och de redskap som används i verksamheten samt inspektera utrymmen som tillsynsmyndigheten har grundad anledning att anta att används i tillsynsobjektets livsmedels- eller kontaktmaterialverksamhet. Tillsynsmyndigheten ger vid behov ge uppmaningar att iaktta livsmedelsbestämmelserna. En studerande som handleds av tillsynsmyndigheten och som utför praktik som ger introduktion i myndighetsverksamhet har rätt att närvara när tillsynsmyndigheten utför tillsyn och inspektioner. Livsmedelsverket har rätt att närvara när regionförvaltningsverket och kommunerna utför tillsyn och inspektioner. Regionförvaltningsverket har inom sitt verksamhetsområde rätt att närvara när en kommun utför tillsyn och inspektioner.

I ett tillsynsobjekt som är beläget i utrymmen som används för boende av permanent natur får inspektion förrättas för att genomföra de krav på offentlig kontroll som ställs i artiklarna 9, 10 och 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625, om en inspektion är nödvändig för

Betänkande JsUB 1/2021 rd

att utreda de omständigheter som är föremål för inspektion. Sådan inspektion får endast utföras av en behörig tillsynsmyndighet.

Tillsynsmyndigheten har rätt att närvara vid Europeiska kommissionens inspektioner som avses i artikel 116 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2017/625. Vad som i denna lag föreskrivs om tillsynsmyndigheters rätt att få tillträde till platser där det bedrivs livsmedels- eller kontaktmaterialverksamhet och om tillsynsmyndigheternas rätt att få information gäller också de inspektörer som avses i Europeiska unionens lagstiftning eller i något annat internationellt avtal som är bindande för Finland, om den internationella förpliktelse som binder Finland förutsätter detta.

41 §

Provtagning

En tillsynsmyndighet och ett organ och en fysisk person med delegerade uppgifter enligt 33 § har rätt att utan ersättning ta en sådan mängd prov som behövs för tillsynen samt att ta upp ljud och bild. Livsmedels- eller kontaktmaterialföretagaren ska få ett intyg över provtagningen.

Tillsynsmyndigheten får utan att identifiera sig beställa prov av livsmedel och livsmedelskontaktmaterial som erbjuds till försäljning genom tekniker för distanskommunikation. Proven får användas i den offentliga kontrollen. Efter att ha fått provet ska tillsynsmyndigheten meddela företagaren att provet har beställts för offentlig kontroll.

42 §

Skriftligt beslut om köttbesiktning

Den behöriga tillsynsmyndigheten ska på begäran utfärda ett skriftligt beslut om köttbesiktning till livsmedelsföretagaren. Parterna behöver inte höras innan ett beslut om köttbesiktning fattas. Beslutet behöver inte undertecknas.

Ett skriftligt beslut om köttbesiktning delges parterna genom brev som avses i 59 § i förvaltningslagen eller genom vanlig elektronisk delgivning som avses i 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). Med samtycke av den berörda parten kan beslutet delges via e-post.

43 §

Myndighetens rätt att få information

En tillsynsmyndighet har trots sekretessbestämmelserna rätt att av statliga och kommunala myndigheter samt av livsmedels- och kontaktmaterialföretagare och andra omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få den information som är nödvändig för den offentliga tillsynen och annan offentlig verksamhet.

Tillsynsmyndigheten har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheter och andra som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter om hur företagare skött registrerings-, anmälnings- och betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter och av Tullen uttagna avgifter samt om företagarens

Betänkande JsUB 1/2021 rd

verksamhet, ekonomi och kopplingar som är nödvändiga för att klargöra den tillförlitlighet som avses i 7 § eller för återkallelse av godkännande av ett primärproduktionsställe eller en livsmedelslokal enligt 60 § eller för avbrytande eller avslutande av registrerad verksamhet enligt 61 §.

Tillsynsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att för påförande av påföljdsavgift enligt 67 § ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) få de uppgifter som är nödvändiga för att säkerställa att en person inte har dömts till bötesstraff i domstol för samma brott.

Tillsynsmyndigheten har rätt att få den information som avses i denna paragraf utan avgift och också via teknisk anslutning eller i annan elektronisk form.

44 §

Myndighetens rätt att på eget initiativ lämna ut information

En tillsynsmyndighet får på eget initiativ, trots sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, till en annan myndighet eller den som sköter ett offentligt uppdrag lämna ut sådan information om en enskild persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning och företagshemligheter som tillsynsmyndigheten fått vid skötseln av de uppgifter som avses i denna lag, om informationen är nödvändig för skötseln för att utreda tillförlitligheten enligt 7 § eller för att återkalla godkännandet av primärproduktionsstället och livsmedelslokalen enligt 60 § eller för att avbryta eller avsluta den registrerade verksamhet som avses i 61 §.

45 §

Myndigheters anmälningsskyldighet och skyldighet att lämna uppgifter

Tillsynsmyndigheten ska underrätta regionförvaltningsverket och Livsmedelsverket om konstaterade faror för människors hälsa och vid behov om sådana andra omständigheter som uppdagats i tillsynen och som kan inverka på livsmedlens eller livsmedelkontaktmaterialens säkerhet eller spårbarhet eller de uppgifter som ges om dem. Tillsynsmyndigheten ska vidare underrätta de myndigheter som avses i lagen om smittsamma sjukdomar om sådant som uppdagats i tillsynen och som kan vara av betydelse när det gäller att skydda befolkningen mot smittsamma sjukdomar.

Tillsynsmyndigheten ska på begäran lämna Livsmedelsverket andra uppgifter om inspektioner, tillsynsåtgärder, tillsynspersonal, avgifter och tillsyn för uppföljningen av tillsynen enligt denna lag.

46 §

Skyldighet att lämna uppgifter om djurs hälsotillstånd och uppfödningförhållanden

Om en veterinär som gör ett veterinärbesök på ett primärproduktionsställe eller en person som besöker primärproduktionsstället i myndighetsuppgifter vid besöket noterar att djurens hälsotillstånd eller uppfödningförhållanden är sådana att de väsentligt försvagar livsmedelssäkerheten eller kvaliteten hos sådana livsmedel av animaliskt ursprung som härrör från djuren, ska denne utan dröjsmål meddela detta till djurens ägare eller innehavare, samt till den kommunala tillsynsmyndighet som sköter de uppgifter som avses i denna lag. Kommunen har rätt att meddela ovan-

Betänkande JsUB 1/2021 rd

nämnda omständigheter till den företagare som tar emot djuren eller livsmedlen samt till Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket.

47 §

Utredning av matförgiftningar

En kommun som har tagit emot en anmälan enligt 17 § 2 mom. om matförgiftning eller misstanke om matförgiftning eller som av någon annan orsak befarar matförgiftning ska utan dröjsmål utreda fallet i samarbete med de myndigheter som avses i lagen om smittsamma sjukdomar samt göra behövliga anmälningar till Institutet för hälsa och välfärd och Livsmedelsverket. Anmälningarna får inte innehålla personuppgifter.

48 §

Uppföljning och kontroll av zoonoser hos djur och livsmedel

Livsmedelsverket ska göra upp de provtagningsplaner som behövs för uppföljning och kontroll av zoonoser.

Livsmedelsverket ska göra behövliga anmälningar om resultaten av de zoonosundersökningar som avses i 18 § till livsmedelsföretagare och myndigheter.

Om det på en anläggning för djur som används för livsmedelsproduktion återkommande förekommer zoonoser eller om anläggningen misstänks vara smittkälla för en zoonos som konstaterats hos en människa ska kommunen vidta behövliga åtgärder för att utreda ärendet, vid behov i samarbete med de myndigheter som anges i lagen om smittsamma sjukdomar.

49 §

Närmare bestämmelser om livsmedelstillsynen

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om

- 1) köttbesiktning och offentlig kontroll och anmälningar i anslutning till köttbesiktning enligt 24 § 2 mom. 2–4 punkten, 25 § 2 mom., 27 § 4 mom. 5 punkten och 27 § 5 mom. samt skriftliga beslut om köttbesiktning enligt 42 §,

- 2) innehållet i och genomförandet av uppföljnings- och tillsynsprogram enligt 24 § 2 mom. 7 punkten,

- 3) innehållet i och sändandet av meddelanden och rapporter enligt 27 § 4 mom. 1 punkten,

- 4) provtagning som avses i 41 §,

- 5) tillsynsmyndigheternas anmälningsskyldighet enligt 45 §, och

- 6) provtagningsplaner, hur anmälningar ska göras och vad de ska innehålla samt myndigheternas åtgärder för utredning av zoonoser enligt 48 §.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om utredning av och anmälan om matförgiftningar enligt 47 §.

Livsmedelsverket får meddela föreskrifter om

- 1) de uppgifter om livsmedel av animaliskt ursprung som ska lämnas till tillsynsmyndigheterna när livsmedlen förs in från den inre marknaden,

Betänkande JsUB 1/2021 rd

- 2) de metoder som används vid köttbesiktning,
- 3) trikinundersökningarnas frekvens och omfattning, om na då kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1375 tillåter undersökning eller kräver undersökning.

6 kap.

Myndighetsuppgifter inom export av livsmedel

50 §

Utredningsarbete i anslutning till export

Om livsmedel eller livsmedelskontaktmaterial exporteras till någon annan stat än en medlemsstat i Europeiska unionen, svarar livsmedels- eller kontaktmaterialföretagaren för att utreda och uppfylla de importkrav som myndigheterna i destinationsstaten ställer samt eventuella transiteringskrav.

Livsmedelsverket deltar vid behov i utarbetandet av de dokument och i annat utredningsarbete som krävs för att få tillträde till och stanna kvar på marknaden. Livsmedelsverket får avbryta sitt deltagande i dessa uppgifter om det inte längre finns sådana förutsättningar för att fortsätta med utredningsarbetet som är väsentliga för exporten.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för och innehållet i det utredningsarbete som avses i 2 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

51 §

Tillsyn vid export

Tillsynsmyndigheterna utövar tillsyn över exporten av livsmedel och livsmedelskontaktmaterial inom sina verksamhetsområden. Livsmedelsverket deltar vid behov i tillsynen, om tillsynen avser att säkerställa att de importkrav som myndigheterna i destinationsstaten ställer uppfylls.

Tillsynsmyndigheterna utfärdar inom sina verksamhetsområden på begäran av en företagare utfärda exportintyg om livsmedels och livsmedelskontaktmaterials överensstämmelse med livsmedelsbestämmelserna, om myndigheterna i destinationsstaten kräver sådana intyg. Livsmedelsverket får vid behov utfärda exportintyg inom verksamhetsområdet för någon annan tillsynsmyndighet, om myndigheterna i destinationsstaten kräver det. Närmare bestämmelser om veterinärintyg för livsmedel av animaliskt ursprung finns i 71 § i lagen om djursjukdomar. På utredning av de krav som destinationsstaten ställer på intygens innehåll tillämpas 50 § i denna lag.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för och innehållet i den tillsyn som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

7 kap.

Nationella kvalitetssystem för livsmedel och kontrollerade uppfödningförhållanden

52 §

Nationella kvalitetssystem för livsmedel

Livsmedelsverket godkänner på ansökan ett nationellt kvalitetssystem för livsmedel, om det uppfyller kraven i artikel 16.1 b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005.

Ett nationellt kvalitetssystem för livsmedel ska vara kontrollerats av ett utomstående oberoende organ. Den sökande ska regelbundet rapportera resultaten av den utomstående kontrollen till Livsmedelsverket och underrätta verket om förändringar i kvalitetssystemets innehåll. På sin webbplats eller på något annat liknande sätt ska den sökande publicera information om kvalitetssystemet, dess innehåll och vilka som deltar i det.

Livsmedelsverket ska övervaka att de nationella kvalitetssystem som verket har godkänt uppfyller kraven för godkännande. Livsmedelsverket kan återkalla sitt godkännande av ett kvalitetssystem, om kraven för godkännande inte längre uppfylls.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om

1) ansökan om godkännande av, godkännande av och återkallelse av godkännande av ett nationellt kvalitetssystem för livsmedel,

2) kontroll som utförs av ett oberoende organ, rapportering av resultaten från kontrollen och publicering av information om kvalitetssystemet.

53 §

Kontrollerade uppfödningförhållanden för svin

Livsmedelsverket erkänner på ansökan primärproduktionsställena och de delområden som bildas av dem, om de uppfyller kraven på kontrollerade uppfödningförhållanden för svin enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1375, samt övervakar att kraven uppfylls i dem. Livsmedelsverket kan återkalla erkännandet, om förutsättningarna för erkännande inte längre uppfylls.

Livsmedelsverket kan bestämma att det ska göras undersökningar enligt kommissionens förordning (EU) 2015/1375 för övervakning av trikinförekomsten hos svin som fötts upp under kontrollerade uppfödningförhållanden.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om ansökan om offentligt erkännande av, erkännande av, tillsynen av och återkallelse av erkännande av sådana primärproduktionsställena och sådana delområden som bildas av primärproduktionsställena som uppfyller kraven på kontrollerade uppfödningförhållanden.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

8 kap.

Registrering av namnskyddade produkter och anmälan av framställning

54 §

Registrering av namnskyddade produkter och anmälan av tillverkning

Livsmedelsverket behandlar ansökningar om registrering av namnskyddade produkter.

Livsmedelsverket ska offentliggöra ansökningar som avses i 1 mom., ordna det nationella invändningsförfarandet och besluta om när förutsättningarna för registrering uppfylls i Finland. Om förutsättningarna för registrering uppfylls, ska Livsmedelsverket offentliggöra sitt beslut och skicka ansökan till Europeiska kommissionen. Om det enligt Europeiska unionens lagstiftning om namnskyddade produkter är medlemsstaten som ska godkänna ansökan, är det Livsmedelsverket som beslutar om godkännandet.

Ansökningar som avses i 1 mom. och beslut om namnskydd delges genom offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen.

En livsmedelsföretagare som tillverkar en registrerad namnskyddad produkt ska innan företagaren släpper ut produkter på marknaden anmäla produktens namn och framställningsplats till den tillsynsmyndighet som avses i 24—27 §. I fråga om alkoholprodukter behöver anmälan inte göras om tillsynsmyndigheten får denna information genom någon annan anmälan. Om tillverkning avbryts eller läggs ned, ska tillsynsmyndigheten utan dröjsmål underrättas om saken.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om

1) ansökan om registrering av namnskyddade produkter och ordnande av invändningsförfarande,

2) anmälningsskyldiga livsmedelsföretagare, de uppgifter som ska uppges i anmälan och hur anmälan ska göras.

9 kap.

Administrativa tvångsmedel, administrativa sanktioner och straffrättsliga sanktioner

55 §

Åtgärder vid överträdelse av livsmedelsbestämmelserna

En tillsynsmyndighet kan förelägga en företagare att avhjälpa missförhållandet, om

1) ett livsmedel, ett livsmedelskontaktmaterial, en livsmedelslokal, ett primärproduktionsställe eller livsmedels- eller kontaktmaterialverksamhet kan orsaka fara för människors hälsa eller på annat sätt strider mot livsmedelsbestämmelserna, eller

2) den information som lämnats om ett livsmedel eller ett livsmedelskontaktmaterial kan orsaka fara för människors hälsa eller vilseleda konsumenterna.

Livsmedelsverket kan förelägga ett laboratorium som utför undersökningar som avses i 35 § att avhjälpa den verksamhet, om den strider mot livsmedelsbestämmelserna.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

Tillsynsmyndigheten kan förelägga den som gör en ansökan om ett nationellt kvalitetssystem för livsmedel enligt 52 § att avhjälpa ett missförhållande, om kvalitetssystemet strider mot livsmedelsbestämmelserna.

Tillsynsmyndigheten ska förelägga den som överträtt bestämmelserna att avhjälpa överträdelser av livsmedelsbestämmelserna omedelbart, eller inom den tid som tillsynsmyndigheten bestämmer.

56 §

Förbud

Tillsynsmyndigheten kan förbjuda primärproduktion av, tillverkning av, handel på den inre marknaden med, export av, partihandel med och annan distribution av samt servering och annan överlåtelse av ett livsmedel samt användning av livsmedlet i livsmedelstillverkning, om livsmedlet, informationen om livsmedlet, primärproduktionsstället eller livsmedelslokalen eller den livsmedelsverksamhet som bedrivs där orsakar eller av grundad anledning kan befaras orsaka allvarlig fara för människors hälsa eller fara till följd av en sådan överträdelse av livsmedelsbestämmelserna som inte kan fås att upphöra.

Tillsynsmyndigheten kan förbjuda tillverkning av, handel på den inre marknaden med, export av, partihandel med och annan distribution av ett livsmedelskontaktmaterial, om livsmedelskontaktmaterialet, informationen om materialet eller kontaktmaterialverksamheten orsakar eller av grundad anledning kan befaras orsaka allvarlig fara för människors hälsa eller fara till följd av en sådan överträdelse av livsmedelsbestämmelserna som inte kan fås att upphöra.

Förbudet kan meddelas temporärt för den tid som ärendet utreds eller missförhållandet avhjälps. Ett temporärt förbud gäller tills tillsynsmyndigheten fattar sitt slutliga beslut i ärendet. Tillsynsmyndigheten ska för egen del se till att behövliga utredningar utförs utan dröjsmål.

57 §

Tillbakadragande från marknaden och information till allmänheten

Tillsynsmyndigheten kan förelägga en företagare att dra tillbaka ett livsmedel eller ett livsmedelskontaktmaterial från marknaden, om företagaren inte iakttar skyldigheten enligt artikel 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 att från marknaden dra tillbaka ett sådant livsmedel eller livsmedelskontaktmaterial som strider mot de livsmedelsbestämmelser som gäller säkerhet.

Tillsynsmyndigheten kan också bestämma att ett livsmedel eller ett livsmedelskontaktmaterial ska dras tillbaka från marknaden om den information som ges om det väsentligen strider mot livsmedelsbestämmelserna.

Tillsynsmyndigheten kan på företagarens bekostnad informera allmänheten om livsmedel och livsmedelskontaktmaterial som strider mot de livsmedelsbestämmelser som gäller säkerhet, om företagaren inte iakttar skyldigheten enligt artikel 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 att informera konsumenterna.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

58 §

Omhändertagande

Tillsynsmyndigheten kan omhänderta ett livsmedel eller ett livsmedelskontaktmaterial, om det orsakar eller om det finns skäl att befara att det orsakar fara för människors hälsa eller om det på något annat sätt väsentligen strider mot livsmedelsbestämmelserna.

Omhändertagandet ska ske i vittnes närvaro. Den som har frångått livsmedlet eller livsmedelskontaktmaterialet ska ges ett intyg av vilket orsaken till omhändertagandet och den omhändertagna egendomen framgår.

Egendom som har omhändertagits kan vid behov förvaras i livsmedelslokalen, på primärproduktionsstället eller på kontaktmaterialföretagarens verksamhetsställe. Egendomen ska då vara märkt på lämpligt sätt eller förvaras i ett förseglat eller på annat sätt märkt lagerutrymme. Under den tid som går åt för eventuella undersökningar för att bedöma den fara som egendomen medför eller bedöma om egendomen strider mot bestämmelserna ska egendomen om möjligt förvaras så att kvaliteten inte försämras.

59 §

Beslut om användning och förstörande

Tillsynsmyndigheten ska besluta för vilket ändamål ett livsmedel eller ett livsmedelskontaktmaterial som strider mot livsmedelsbestämmelserna får användas eller överlåtas, om det inte går att ändra livsmedlet eller livsmedelskontaktmaterialet så att det överensstämmer med bestämmelserna.

Tillsynsmyndigheten ska bestämma att livsmedlet eller livsmedelskontaktmaterialet ska förstöras, om det inte går att använda eller om hälsoaspekter eller livsmedelsbestämmelserna kräver att det förstörs.

Tillsynsmyndigheten ska fatta ett beslut enligt 1 och 2 mom. utan dröjsmål. När beslutet fattas ska tillsynsmyndigheten försöka se till att den ekonomiska förlusten för företagaren blir så liten som möjligt. Tillsynsmyndigheten ska sätta ut en skälig tid inom vilken livsmedels- eller kontaktmaterialföretagaren ska iakttä ett beslut som avses i 1 eller 2 mom.

60 §

Återkallelse av godkännande av ett primärproduktionsställe eller en livsmedelslokal

Tillsynsmyndigheten kan helt eller delvis återkalla ett godkännande av ett primärproduktionsställe eller en livsmedelslokal, om en fara för människors hälsa inte kan förhindras på något annat sätt.

Ett godkännande kan återkallas, om primärproduktionsstället eller livsmedelslokalen eller den livsmedelsverksamhet som bedrivs där väsentligen strider mot livsmedelsbestämmelserna och företagaren inte har iakttagit ett föreläggande eller ett förbud som tillsynsmyndigheten har meddelat med stöd av 55 eller 56 §.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

Ett godkännande kan dessutom återkallas, om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 7 § och grunden för att företagaren inte anses vara tillförlitlig är av väsentlig och allvarlig art och företagaren inte har avhjälpt försummelsen trots föreläggande från myndigheten.

Ett godkännande kan också återkallas för viss tid.

61 §

Avbrytande eller avslutande av registrerad verksamhet

Tillsynsmyndigheten kan avbryta eller avsluta registrerad primärproduktion, livsmedelsverksamhet och kontaktmaterialverksamhet, om verksamheten väsentligen strider mot livsmedelsbestämmelserna och företagaren inte har iakttagit ett föreläggande eller ett förbud som tillsynsmyndigheten har meddelat med stöd av 55 eller 56 §.

Verksamheten kan dessutom avbrytas eller avslutas, om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 7 § och grunden för att företagaren inte anses vara tillförlitlig är av väsentlig och allvarlig art och företagaren inte har avhjälpt försummelsen trots föreläggande från myndigheten.

Ett beslut om avbrytande av verksamheten gäller tills tillsynsmyndigheten konstaterar att de missförhållanden som beslutet grundade sig på har avhjälpts.

62 §

Återkallelse av utseende av ett laboratorium

Jord- och skogsbruksministeriet kan återkalla utseendet av ett nationellt referenslaboratorium, om referenslaboratoriet eller den verksamhet som bedrivs där inte uppfyller kraven i 36 § eller i artiklarna 100 och 101 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 är väsentligt och laboratoriet inte har avhjälpt bristerna trots jord- och skogsbruksministeriets föreläggande.

Livsmedelsverket kan återkalla utseendet av ett officiellt laboratorium eller ett utsett egenkontrolllaboratorium, om laboratoriet eller den verksamhet som bedrivs där inte uppfyller kraven i 34 eller 36 §, missförhållandet är väsentligt och laboratoriet inte har avhjälpt bristerna trots Livsmedelsverkets föreläggande. Också ett temporärt utseende kan återkallas.

Livsmedelsverket kan också återkalla ett utseende för den tid som krävs för att behandla ärendet, om bristen i det utsedda laboratoriets verksamhet är sådan att den kan äventyra undersökningsresultatens tillförlitlighet.

63 §

Stängning av webbplats

Livsmedelsverket kan bestämma att en webbplats som en företagare driver eller använder ska stängas, om det är uppenbart att ett livsmedel eller livsmedelskontaktmaterial som saluförs via den eller uppgifter som lämnas om ett sådant orsakar eller av grundad anledning kan befaras orsaka fara för människors hälsa, vilseleder konsumenten på ett väsentligt sätt eller på något annat sätt väsentligen strider mot livsmedelsbestämmelserna. Det ska bestämmas att den del av webbplatsen ska stängas där det saluförs livsmedel eller livsmedelskontaktmaterial som strider mot

Betänkande JsUB 1/2021 rd

livsmedelsbestämmelserna på det sätt som avses ovan. Om stängningen av en del av webbplatsen inte undanröjer överträdelsen av livsmedelsbestämmelserna, ska det vid behov bestämmas att hela webbplatsen ska stängas. Föreläggandet att stänga webbplatsen kan meddelas temporärt för den tid då ärendet utreds eller missförhållandet avhjälpas. Den temporära stängningen gäller tills Livsmedelsverket har fattat ett slutligt beslut i ärendet.

64 §

Skyndsamma åtgärder

I brådskande fall har en kommunal tjänsteinnehavare på vilken inte överförs den behörighet att använda administrativa tvångsmedel som avses i 27 § 3 mom. och som utför uppgifter i anslutning till livsmedelstillsynen rätt att använda sådana administrativa tvångsmedel som avses i 55, 56, 58 och 59 §. Beslut som tjänsteinnehavaren fattar med stöd av denna paragraf ska utan dröjsmål föras till den kommunala tillsynsmyndigheten för behandling.

65 §

Livsmedelsverkets beslut om att använda administrativa tvångsmedel

Livsmedelsverket fattar beslut om användning av sådana administrativa tvångsmedel som avses i 55—59, 66 och i 67 § när det gäller områden som är större än en kommun.

Livsmedelsverket kan fatta beslut om användningen av administrativa tvångsmedel också inom området för en enda kommun, om verket av grundad anledning bedömer att de åtgärder som kommunen vidtar inte räcker till för att undanröja överträdelsen av bestämmelserna.

Livsmedelsverket ska utan dröjsmål underrätta de berörda kommunerna om beslut som verket fattat med stöd av 1 och 2 mom.

66 §

Förbud mot marknadsföring och rättelse av marknadsföring

Den behöriga tillsynsmyndigheten kan förbjuda en företagare att fortsätta med marknadsföring som strider mot livsmedelsbestämmelserna eller att återuppta sådan eller därmed jämförbar marknadsföring. Förbudet kan också meddelas temporärt, och gäller då tills tillsynsmyndigheten har fattat sitt slutliga beslut i ärendet.

Om det vid marknadsföringen av ett livsmedel eller ett livsmedelskontaktmaterial lämnas information som kan medföra allvarlig fara för människors hälsa eller om marknadsföringen på ett väsentligt sätt strider mot sanningen eller är vilseledande, kan tillsynsmyndigheten, utöver de åtgärder som nämns i 1 mom., vidta åtgärder enligt 55—58 § tills marknadsföringen har bringats att stämma överens med livsmedelsbestämmelserna.

När tillsynsmyndigheten meddelar ett förbud enligt 1 mom. kan den förelägga den företagare som förbudet gäller att inom utsatt tid rätta marknadsföringen, om det ska anses nödvändigt på grund av de uppenbara olägenheter som marknadsföringen orsakar. I sitt beslut kan tillsynsmyndigheten bestämma att rättelsen av marknadsföringen ska göras i samma omfattning som den marknadsföring som är föremål för rättelsen har genomförts.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

67 §

Påföljdsavgift inom livsmedelstillsynen

Den behöriga tillsynsmyndigheten kan ålägga en företagare att betala en påföljdsavgift på minst 300 och högst 5 000 euro inom livsmedelstillsynen, om företagaren

1) bedriver primärproduktion, livsmedelsverksamhet eller kontaktmaterialverksamhet på ett verksamhetsställe som inte har godkänts enligt 9 eller 11 § eller som det inte gjorts anmälan om enligt 8, 10 eller 13 §,

2) marknadsför livsmedel eller livsmedelskontaktmaterial på ett sätt som strider mot livsmedelsbestämmelserna,

3) inte iakttar skyldigheten enligt 12 § att meddela om livsmedelsverksamhet i en mobil livsmedelslokal,

4) inte iakttar spårbarsskyldigheten enligt 14 §,

5) inte iakttar kravet på egenkontroll enligt 15 §,

6) inte iakttar skyldigheten enligt 17 § att lämna uppgifter om allvarlig fara eller matförgiftning eller skyldigheten enligt 18 § att informera om zoonoser,

7) inte iakttar de krav som i 34 eller 36 § ställs på laboratorier och den verksamhet som bedrivs i dem.

Vid bedömningen av påföljdsavgiftens storlek ska hänsyn tas till förfarandets art och skadlighet och hur ofta förfarandet upprepats. Avgiften behöver inte påföras eller avgiften kan påföras till ett mindre belopp än minimibeloppet, om gärningen kan anses vara ringa eller om det med tanke på försummelsens art, hur ofta den upprepats, försummelsens planmässighet och andra omständigheter är skäligt att ingen avgift påförs eller att den är lägre än minimibeloppet. Påföljdsavgiften ska betalas till staten.

Påföljdsavgift får inte påföras den som misstänks för samma gärning i en förundersökning, en åtalsprövning eller ett sådant brottmål som är anhängigt vid en domstol, eller som har dömts för samma gärning genom en lagakraftvunnen dom. Om en påföljdsavgift har påförts en fysisk eller juridisk person, får en domstol inte döma ut ett straff för samma gärning.

Påföljdsavgift får inte påföras om det har förflutit mer än ett år sedan gärningen begicks. En påföljdsavgift preskriberas fem år efter det att det lagakraftvunna avgörandet om påföljdsavgiften meddelades. Påföljdsavgiften avskrivs när en betalningsskyldig fysisk person avlider. Bestämmelser om verkställighet av påföljdsavgifter finns i lagen om verkställighet av böter.

68 §

Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande

Tillsynsmyndigheten kan förena ett föreläggande eller ett förbud som meddelats med stöd av denna lag med vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande. Bestämmelser om vite och hot om tvångsutförande och avbrytande finns i viteslagen (1113/1990).

Den som bryter mot ett förbud eller åläggande som har meddelats med stöd av denna lag och förenats med vite, kan lämnas obestraftad för samma gärning, om vitet har dömts ut.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

69 §

Livsmedelsförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) tillverkar, exporterar, saluför, serverar eller annars överlåter eller levererar ett livsmedel eller som tillverkar eller exporterar ett livsmedelskontaktmaterial som inte uppfyller kraven i 6 § eller

2) bryter mot ett föreläggande eller förbud som tillsynsmyndigheten meddelat med stöd av 55–57, 59 eller 66 §, ett beslut om omhändertagande som tillsynsmyndigheten fattat med stöd av 58 §, ett beslut om återkallelse av godkännande eller utseende som tillståndsmyndigheten fattat med stöd av 60 eller 62 § eller ett beslut om avbrytande eller avslutande av verksamhet som tillståndsmyndigheten fattat med stöd av 61 §,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för livsmedelsförseelse dömas till böter.

Tillsynsmyndigheten kan låta bli att anmäla en förseelse till förundersökningsmyndigheten, om gärningen eller underlåtelserna är ringa och det inte är fråga om tredska mot myndighetens förbud eller förelägganden.

Vid förundersökning av en gärning som avses i strafflagen eller 1 mom. ska Livsmedelsverket ges möjlighet att bli hört. Åklagaren ska ge Livsmedelsverket tillfälle att yttra sig innan åtalsprövningen avslutas. Livsmedelsverket har rätt att närvara och yttra sig vid den muntliga förhandlingen i ärendet vid domstol.

70 §

Straffbestämmelser

Bestämmelser om straff för hälsobrott finns i 44 kap. 1 § i strafflagen (39/1889).

Bestämmelser om straff för smuggling, försök till smuggling och lindrig smuggling av livsmedel samt olaga befattningstagande med infört gods och lindrigt olaga befattningstagande med infört gods finns i 46 kap. 4–6 och 6 a § i strafflagen.

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 82 § döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen, om inte gärningen utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen eller om inte strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag.

10 kap.

Avgifter

71 §

Avgifter för statliga myndigheters prestationer

För de prestationer som statliga myndigheter utför enligt denna lag tas det ut en avgift, om inte något annat föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Bestämmelser om

Betänkande JsUB 1/2021 rd

grunderna för när prestationer ska vara avgiftsbelagda och för storleken av avgifterna finns i den lagen.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får

1) avgifterna för köttbesiktning och kontroll i sådana slakterier och vilthanteringsanläggningar som slaktar små mängder djur sänkas högst till den nivå som anges i kapitel II i bilaga IV till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625,

2) närmare bestämmelser utfärdas om nationella arrangemang och fastställande av avgifters storlek enligt artiklarna 79—82 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625.

72 §

Årlig grundavgift för tillsyn som tas ut för den kommunala livsmedelstillsynen

Kommunen tar årligen ut en grundavgift för tillsyn på 150 euro av tillsynsobjekt som omfattas av den planmässiga livsmedelstillsynen och bedriver

1) primärproduktion av groddar på ett sådant godkänt primärproduktionsställe för groddar som avses i 9 §,

2) registrerad livsmedelsverksamhet som avses i 10 §,

3) livsmedelsverksamhet i en godkänd livsmedelslokal som avses i 11 §,

4) registrerad kontaktmaterialverksamhet som avses i 13 §.

Den i 1 mom. avsedda grundavgiften för tillsyn tas inte ut av allmännyttiga samfund eller av lanthandlar. Grundavgiften för tillsyn tas inte heller ut av företagare som bedriver sådan verksamhet som avses i artikel 1.3 e och artikel 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 samt artikel 12.1 a i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/624.

Om den verksamhet företagaren bedriver på ett verksamhetsställe omfattar flera sådana verksamheter som avses i 1 mom. tas grundavgiften för tillsyn ut bara en gång.

Grundavgiften för tillsyn tas ut i början av kalenderåret. Av ett tillsynsobjekt som under kalenderåret börjar omfattas av den planmässiga tillsynen ska ingen grundavgift för tillsyn tas ut för kalenderåret i fråga. Om en företagare under kalenderåret anmäler att verksamheten avslutats upphör uttaget av grundavgift för tillsyn vid ingången av följande kalenderår.

73 §

Andra avgifter som tas ut för den kommunala livsmedelstillsynen

Utöver den i 72 § avsedda årliga grundavgiften för tillsyn tar kommunen enligt en av kommunen godkänd taxa ut avgift av tillsynsobjekten för

1) handläggning av anmälningar om registrering enligt 10 och 13 § samt handläggning av ansökningar och anmälningar som gäller godkännande enligt 9 och 11 §,

2) inspektioner och undersökning av prov som avser sådan verksamhet enligt 72 § 1 mom. och som ingår i kommunens tillsynsplan,

3) inspektioner som görs för att kontrollera att en uppmaning enligt 40 § 1 mom. iakttas,

4) inspektioner för att kontrollera att de administrativa tvångsmedel enligt 9 kap. följs som baserar sig på underlåtelse att iakttas livsmedelsbestämmelserna,

5) tillsyn enligt 51 § 1 mom. över företagare som exporterar livsmedel till stater utanför Europeiska unionen och exportintyg enligt 2 mom. i den paragrafen.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

Av livsmedelsföretagare tar kommunen ut en avgift enligt en av kommunen godkänd taxa för i 27 § 4 mom. 5 punkten avsedd besiktning före slakt som utförs på den jordbruksanläggning som djuren kommer från eller någon annanstans utanför slakteriet.

Kommunen ska bestämma de avgifter som avses i 1 mom. så att storleken på dem högst motsvarar kostnaderna för åtgärden, om inte något annat följer av artiklarna 79—82 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625.

Staten ersätter kommunerna för deras kostnader för de inspektioner, provtagningar, undersökningar och utredningar inom livsmedelstillsynen som Livsmedelsverket genom sin styrning har påfört kommunerna och som enligt denna lag ankommer på Livsmedelsverket eller som hänförs till beredningen av författningar eller Livsmedelsverkets anvisningar.

74 §

Indrivning av avgifter utan dom eller beslut samt dröjsmålsränta

De avgifter som avses i detta kapitel är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Om den avgift som påförts för en åtgärd inte har betalats senast på förfallodagen, får en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982) tas ut på det belopp som inte betalats i tid. Förfallodagen kan infalla tidigast två veckor efter att den åtgärd för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro, om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än detta.

Om en avgift återbetalas på grund av rättelse av debiteringen eller ändringssökande, betalas på den återbetalade avgiften krediteringsränta enligt 37 § i lagen om skatteuppbörd (11/2018) från och med betalningsdagen till och med återbetalningsdagen.

11 kap.

Ändringssökande

75 §

Sökande av ändring i statliga och kommunala myndigheters beslut

I fråga om beslut av statliga myndigheter, med undantag för beslut som avses i ~~9~~ 11, 20, 52, 55—63 och 65—67 §, får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen. I fråga om ett i 42 § avsett skriftligt beslut om köttbesiktning får omprövning begäras hos Livsmedelsverket inom 14 dagar från delfåendet av beslutet..

I fråga om beslut av kommunala organ och andra beslut av kommunala tjänsteinnehavare än sådana som avses i 64 § får omprövning begäras hos det kommunala organ som sköter uppgifter enligt denna lag. På begäran om omprövning tillämpas det som i 7 a kap. i förvaltningslagen föreskrivs om begäran om omprövning.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). I sådana beslut av kommunala tjänsteinnehavare som avses i 64 § får ändring inte sökas genom besvär.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

I fråga om ändringssökande som gäller kommunala tillsynsplaner tillämpas dock vad som föreskrivs i kommunallagen.

Vid sökande av ändring i beslut som Tullen fattat med stöd av denna lag tillämpas vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

76 §

Sökande av ändring i fråga om avgifter som påförts av myndigheter

Bestämmelser om sökande av ändring i en avgift som påförts av en statlig myndighet finns i lagen om grunderna för avgifter till staten.

I fråga om ett sådant beslut av en kommun som gäller en avgift enligt 72 eller 73 § får omprövning begäras med tillämpning av vad som föreskrivs i 7 a kap. i förvaltningslagen.

Omprövning av en grundavgift för tillsyn enligt 72 § får begäras hos kommunen, om

1) grundavgiften har tagits ut utan grund,

2) grundavgiften inte har påförts av orsaker som inte beror på den betalningsskyldige.

I det fall som avses i 2 mom. 1 punkten kan omprövning göras inom tre år från ingången av kalenderåret efter det år då avgiften påfördes och i det fall som avses i 2 mom. 2 punkten inom ett år från ingången av kalenderåret efter det år då avgiften påfördes eller borde ha påförts.

I fråga om ändringssökande som gäller taxor för kommunala avgifter tillämpas dock vad som föreskrivs i kommunallagen.

77 §

Tillsynsmyndighetens rätt att söka ändring

Livsmedelsverket har rätt att söka ändring i ett beslut av förvaltningsdomstolen genom vilket förvaltningsdomstolen har upphävt eller ändrat ett beslut som ett kommunalt organ har fattat med anledning av något annat än en begäran om omprövning.

Livsmedelsverkets besvärsmålsrätt gäller dock inte ett sådant beslut av en förvaltningsdomstol som avser en kommunal tillsynsplan eller en taxa för kommunala avgifter.

I ett sådant beslut enligt 9 kap. som inte avser påföljdsavgift för livsmedelstillsyn enligt 67 § kan det bestämmas att beslutet ska iakttas innan det har vunnit laga kraft eller innan en begäran om omprövning har behandlats, om inte besvärsmyndigheten eller den myndighet som behandlar begäran om omprövning bestämmer något annat. Begäranden om omprövning och besvär ska behandlas utan dröjsmål.

Ett beslut enligt 19 § 5 mom. om återkallelse av hygienpass ska iakttas trots besvär, om inte Livsmedelsverket eller besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Ett skriftligt beslut om köttbesiktning enligt 42 § ska iakttas trots begäran om omprövning och besvär, om inte Livsmedelsverket eller besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

12 kap

Register

79 §

Register

Livsmedelsverket, regionförvaltningsverken och kommunerna ska med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen samt den tillsyn de utövar tillsammans föra ett riksomfattande register över

- 1) registrerad primärproduktion enligt 8 § och godkända primärproduktionsställen enligt 9 §,
- 2) registrerad livsmedelsverksamhet enligt 10 § och godkända livsmedelslokaler enligt 11 §,
- 3) registrerad kontaktmaterialverksamhet enligt 13 §,
- 4) officiella laboratorier och utsedda laboratorier för egenkontroll enligt 32 §.

I fråga om det register som avses i 1 mom. är Livsmedelsverket, regionförvaltningsverken och kommunerna gemensamt personuppgiftsansvariga enligt artikel 26 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning). Livsmedelsverket, regionförvaltningsverken och kommunerna använder och uppdaterar registret i den omfattning som det krävs för skötseln de uppgifter som avses i denna lag. Livsmedelsverket ska svara för förvaltningen och utvecklingen av de informationssystem som hänför sig till registrets funktion.

Andra tillsynsmyndigheter som avses i denna lag har rätt att använda registeruppgifterna i det register som avses i 1 mom. i den utsträckning det krävs för skötseln av deras lagstadgade uppgifter.

Livsmedelsverket ska med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen samt utförandet av tillsynen föra ett riksomfattande register över

- 1) hygienpasstestare som avses i 20 § 1 mom. samt personer som har deltagit i hygienpasstester,
- 2) organ med delegerade uppgifter enligt 33 §,
- 3) omständigheter som hänför sig till utredning av matförgiftningar och till uppföljning och kontroll av zoonoser utifrån underrättelser och anmälningar som avses i 36 § 5 mom. och 47 §,
- 4) sådana primärproduktionsställen och delområden enligt 53 § som Livsmedelsverket har erkänt uppfyller kraven på kontrollerade uppfödningförhållanden för svin,
- 5) personer som genomgått den utbildning av jägare i hälsa och hygien som avses i avsnitt IV kapitel I i bilaga III till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004,
- 6) sådana i 24 § 2 mom. 4 punkten avsedda veterinärer som utsetts av Livsmedelsverket och som inte är anställda hos Livsmedelsverket eller kommunen.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för ett register över försäljningsställen för alkoholdrycker och ställen för tillverkning och lagring av alkoholdrycker.

De register som avses i 1 och 4 mom. utgör en del av landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem enligt lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008).

Betänkande JsUB 1/2021 rd

80 §

Uppgifter som införs i registret

I de register som avses i 79 § införs följande uppgifter:

- 1) tillsynsobjektens identifikationsuppgifter och uppgift om deras verksamheter,
- 2) identifikationsuppgifter för primärproduktionsställen, delområden och i delområden ingående primärproduktionsställen som har erkänts enligt 53 §,
- 3) planerade och genomförda tillsynsåtgärder,
- 4) i fråga om officiella laboratorier och utsedda egenkontrolllaboratorier uppgift om de analysmetoder som tillämpas vid bedömningen samt namnen på dem som svarar för undersökningarna,
- 5) andra än i 1—4 punkten avsedda uppgifter i enlighet med livsmedelsbestämmelserna som behövs för tillsynen.

Identifikationsuppgifter som avses i 1 mom. är företagarens namn, adress och företags- och organisationsnummer eller, om sådant saknas, personbeteckning, samt tillsynsobjektets namn och adress. Identifikationsuppgifter om personer ska avföras ur registret när de inte längre behövs.

Livsmedelsverket ska publicera en förteckning över officiella laboratorier och utsedda laboratorier för egenkontroll där de uppgifter som avses i 1 mom. 4 punkten framgår.

I registret ska i fråga om hygienpasstestare antecknas testarens namn, personbeteckning och kontaktinformation. För personer som deltar i hygienpasstester antecknas personens namn och personbeteckning samt hygienpasstestarens namn, adressen till testplatsen och dag när testet utförts. För personer som testaren har beviljat hygienpass antecknas dessutom dagen då hygienpasset beviljades.

13 kap.

Särskilda bestämmelser

81 §

Skydd för rapportörers identitet

Om en sådan rapport om överträdelse av bestämmelser som avses i artikel 140 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 lämnats till tillsynsmyndigheten av en fysisk person, ska personens identitet hållas hemlig, om det utifrån omständigheterna kan bedömas vara till nackdel för rapportören att hans eller hennes identitet röjs.

82 §

Sekretessbelagda uppgifter

Bestämmelser om sekretess för uppgifter som erhållits vid tillsynen finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

83 §

Handräckning

Tillsynsmyndigheterna ska på begäran lämna varandra handräckning för utförande av de uppgifter som avses i denna lag.

~~Tillsynsmyndigheterna ska på begäran lämna tillsynsmyndigheter enligt avfallslagen (646/2011) handräckning för tillsynen över den bokföringsskyldighet enligt xx § i den lagen som gäller livsmedelsavfall.~~

Polisen ska på begäran av tillsynsmyndigheterna lämna dem handräckning för utförande av uppgifter i enlighet med livsmedelsbestämmelserna.

84 §

Statsandel

På verksamhet som en kommun ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009), om inte något annat föreskrivs i lag.

85 §

Maskinell underskrift

Beslut enligt denna lag som utarbetats med hjälp av automatisk databehandling och de handlingar som hänför sig till ärendet får undertecknas maskinellt.

14 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

86 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs livsmedelslagen (23/2006), nedan *den upphävda lagen*. Om det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till den upphävda lagen, ska hänvisningen efter ikraftträdandet av denna lag anses avse motsvarande bestämmelse i denna lag.

De författningar som utfärdats med stöd av den upphävda lagen förblir i kraft.

Betänkande JsUB 1/2021 rd

87 §

Övergångsbestämmelser

Det som i 72 § föreskrivs om den årliga grundavgift för tillsyn som tas ut för den kommunala livsmedelstillsynen tillämpas från och med den 1 januari 2022.

Livsmedelslokaler och primärproduktionsställen som har godkänts eller anmälts enligt den upphävda lagen, den tidigare livsmedelslagen (361/1995) eller hälsoskyddslagen samt primärproduktionsställen som registrerats enligt lagen om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel (1195/1996) får fortsätta med sin verksamhet utan separat godkännande eller anmälan.

Den som vid ikraftträdandet av denna lag är behörig att sköta en uppgift inom livsmedelstillsynen anses uppfylla kompetenskraven enligt denna lag för motsvarande uppgift.

2.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 1 § 2 mom., sådant det lyder i lag 118/2021, som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

På det sätt som föreskrivs i denna lag verkställs också en oljeutsläppsavgift enligt 3 kap. 1 § i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009), en försummelseavgift enligt 9 § i lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitan av utomstående arbetskraft (1233/2006), en påföljdsavgift enligt 11 a kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001), en försummelseavgift enligt 35 § i lagen om utstationering av arbetstagare, en försummelseavgift enligt 6 § i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning (658/2013), en överträdelseavgift enligt 49 § och en påföljdsavgift enligt 51 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014), en påföljdsavgift enligt 71 § i alkohollagen (1102/2017), en påföljdsavgift enligt 35 § i utsädeslagen (600/2019), en påföljdsavgift enligt 26 § i växtskyddslagen (1110/2019), en påföljdsavgift inom införselkontrollen enligt 15 § i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019), en avgift för trafikförseelse enligt 161 § i vägtrafiklagen (729/

Betänkande JsUB 1/2021 rd

2018), en avgift för trafikförseelse enligt 93 § i körkortslagen (386/2011), en avgift för trafikförseelse enligt 122 § i sjötrafiklagen (782/2019), en avgift för trafikförseelse enligt 268 § i lagen om transportservice (320/2017), en avgift för trafikförseelse enligt 195 § och en påföljdsavgift enligt 189—192 § i fordonslagen (82/2021), en påföljdsavgift inom foderkontrollen enligt 51 § i foderlagen (1263/2020) samt en påföljdsavgift inom livsmedelstillsynen enligt 67 § i livsmedelslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 21 april 2021.

Utskottets förslag till uttalanden

1. *Riksdagen förutsätter att jord- och skogsbruksministeriet skärper de krav på livsmedelsmärkning som gäller ursprungsmärkning, effektiviserar tillsynen och sanktionerna i enlighet med utskottets betänkande och förelägger riksdagen de behövliga författningsändringarna 2022. Finland måste ansöka om undantag från EU-lagstiftningen, om det inte annars är möjligt att ändra författningarna.*
2. *Riksdagen förutsätter att jord- och skogsbruksministeriet underlättar och förbättrar små slakteriers verksamhetsbetingelser och slakt på gårdar i enlighet med utskottets betänkande och förelägger riksdagen de behövliga författningsändringarna 2022. Finland måste ansöka om undantag från EU-lagstiftningen, om det inte annars är möjligt att ändra författningarna.*

Betänkande JsUB 1/2021 rd

Helsingfors 11.3.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anne Kalmari cent
vice ordförande Ritva Elomaa saf
medlem Markku Eestilä saml
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Satu Hassi gröna
medlem Janne Heikkinen saml
medlem Mikko Kärnä cent
medlem Mikko Lundén saf
medlem Sari Multala saml
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Anders Norrback sv
medlem Jenni Pitko gröna
medlem Pirkka Rantanen sd
medlem Peter Östman kd
ersättare Lulu Ranne saf.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.